

MALEISIË

Studie verwezenlijkt ter gelegenheid van de gezamenlijke economische zending onder het voorzitterschap van **HKH Prinses Astrid**, Vertegenwoordigster van ZM de Koning.

22 > 28 november 2014

agentschap voor
buitenlandse handel

VOORWOORD

“People First, Performance Now” luidt de slogan van “One Malaysia”, de managementfilosofie van de Eerste minister Najib Tun Razak sinds zijn verkiezing in april 2009. In de leuze komt de wil tot uiting om het Maleisische volk samen te brengen om vol overtuiging vooruit te gaan op de weg van de ontwikkeling.

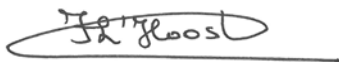
“Vision 2020” wil Maleisië laten overgaan van een “middeninkomensland” naar een “hoge-inkomensland”. Verschillende programma’s moeten Maleisië door de verwezenlijking van deze ambitieuze uitdaging loodsen via een modernisering van de economie, maar zonder de sociale of politieke spanningen aan te wakkeren of de bestaande evenwichten te verstoren.

Als derde grootste macht binnen de Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) ontbreekt het Maleisië niet aan troeven om investeerders aan te trekken. Een tiental sectoren met belangrijke zakenkansen worden door de autoriteiten in de kijker gezet.

De liberalisatie van de Maleisische economie stimuleert de handelsrelaties, trekt meer buitenlands kapitaal aan en draagt bij tot de stijging van het land in de internationale klasseringen met betrekking tot de concurrentiekracht.

Het is in deze context dat het Agentschap voor Buitenlandse Handel, in samenwerking met zijn gewestelijke partners “Flanders Investment & Trade”, “Brussel Invest & Export” en het “Agence wallonne à l’Exportation et aux Investissements étrangers”, deze Prinselijke zending organiseert. We zijn ervan overtuigd dat dit voor onze bedrijven de kans bij uitstek zal zijn om blijf te geven van hun knowhow, zodat ze al hun troeven op de Maleisische markt zullen kunnen uitspelen.

We wensen u veel plezier bij het lezen van deze studie die de eerste stap vormt op weg naar Maleisië.

Fabienne L'Hoost

Adjunct-Directeur-generaal

Marc Bogaerts

Directeur-generaal

EXECUTIVE SUMMARY

“Vision 2020” streeft ernaar om het BBP/capita te laten stijgen tot USD 15.000, of twee keer meer dan in 2009, om zo van Maleisië een land met een hoog inkomen te maken. Als derde grootste macht binnen de ASEAN genereert de staat vandaag 13% van de rijkdom van de regio. In 2014 wordt de groei geschat op 5,7% en de voorspellingen zijn optimistisch.

De geleidelijke liberalisatie van de economie leidde tot een vermindering van de overheidssubsidies, terwijl de GST, een belasting vergelijkbaar met de BTW, in 2015 in werking zal treden. De inflatie zal bijgevolg haar opmars de komende jaren voortzetten, maar blijft toch onder controle. Hoewel het begrotingstekort jaar na jaar afneemt, is de Maleisische overheidsschuld een van de hoogste in de regio. De autoriteiten streven ernaar het tekort tegen 2020 weg te werken en de overheidsschuld onder de grens van 55% te houden. De Bank Negara Malaysia heeft, als bewaker van het monetair beleid, recentelijk haar interestvoet verhoogd om de groei van de inflatie en de overheidsschuld te bestrijden.

Maleisië heeft verschillende bilaterale vrijhandelsakkoorden ondertekend. Als stichtend lid van de ASEAN neemt ze eveneens deel aan de besprekingen rond het Trans-Pacific Partnership. De onderhandelingsdeuren voor een regionaal akkoord met de Europese Unie werden voor het land geopend.

De goederenhandel steeg in 2013 met 4,6%. De export en de import zouden in de komende jaren op een zelfde tempo vooruit gaan om zo een stabiel handelsoverschot tegenover de rest van de wereld te garanderen. De twee belangrijkste partners zijn China en Singapore, gevolgd door Japan, de Verenigde Staten en de Europese Unie. Elektrische en elektronische producten nemen een dominante plaats in op de handelsbalans.

De directe buitenlandse investeringen in Maleisië zijn in 2013 met 22% gestegen, wat meer is dan het wereldgemiddelde. De maakindustrie heeft voor meer dan 45% van deze stromen geprofiteerd, maar de sectoren met een hoge toegevoegde waarde worden steeds aantrekkelijker.

Maleisië stijgt in de internationale klasseringen met betrekking tot het risico en de vlotheid om zaken te doen. Het land behaalt bijvoorbeeld de 6^e plaats in de “Ease of Doing Business”-rangschikking.

Het tweede deel van de studie buigt zich over vier sleutelsectoren, gekozen uit de NKEA's (national key economic areas) aangeduid door de overheid.

Allereerst kennen islamitische financiën een groot succes onder de Maleisiërs. Het land biedt een gunstige omgeving voor de ontwikkeling ervan, zowel voor de creatie van nieuwe financiële instrumenten als voor de ontwikkeling van een expertisecentrum. Maleisië is vandaag ook wereldleider op de sukuk-markt, een islamitisch obligatieproduct.

Vervolgens heeft het potentieel van de cleantech-sector de overheid ertoe aangezet een reeks fiscale stimuli aan te nemen ter bevordering van de energie-efficiëntie en de promotie van hernieuwbare energie, die tussen nu en 2020 meer dan MYR 70 miljard aan inkomsten op jaarbasis kunnen genereren. Vier domeinen werden geïdentificeerd als bevorderlijk voor de ontwikkeling van schone technologieën: energie, gebouwen, transport en water- en afvalbeheer.

De constructie biedt eveneens een zeer competitieve markt. Met een aandeel van 4,2% van het BBP in 2013, zou de branche tot 2017 een jaarlijkse groei-voet van 11,5% vertonen. De Maleisische vastgoedsector is bijzonder dynamisch, maar ook andere subsectoren, zoals transport, openbare diensten en toerisme bieden talrijke mogelijkheden.

De gezondheidszorg figureert ten slotte ook onder de prioriteiten. De demografische evolutie en de koopkracht rechtvaardigen de modernisatie van de sector. Maleisië staat bovendien bekend om het medisch toerisme. Geneesmiddelen, medische apparaten en ouderenzorg vertonen elk een interessant ontwikkelingspotentieel.

Na enkele algemene gegevens (deel 1) en een analyse van de belangrijkste macro-economische indicatoren (deel 2), worden de vier hierboven vermelde sectoren bestudeerd, die bij de meest dynamische van Maleisië behoren (deel 3). Ook worden enkele recente succesverhalen van Belgische ondernemingen besproken (deel 4).

INHOUD

VOORWOORD	3
EXECUTIVE SUMMARY	5
1. ALGEMENE GEGEVENS	8
2. ECONOMISCHE GEGEVENS	12
2.1 VISION 2020: OP WEG NAAR EEN HOGE-INKOMENSLAND	14
2.2 KERNINDICATOREN	19
2.2.1 BBP	19
2.2.2 Inflatie en interestvoet	22
2.2.3 Wisselkoers	24
2.2.4 Overheidsschuld	25
2.3 BUITENLANDSE HANDEL	26
2.3.1 Bilaterale akkoorden	26
2.3.2 Handelsbalans	27
2.3.3 Relaties met België	30
2.3.4 Balans van de lopende rekening	31
2.4 DIRECTE BUITENLANDSE INVESTERINGEN	32
2.5 RISICOBEOORDELING	35
2.5.1 Risicobeoordeling volgens de Credendo Group	35
2.5.2 Andere risico-indicatoren	37
3. SECTORALE BENADERING	38
3.1 ISLAMITISCHE FINANCIËN	40
3.2 CLEANTECH	44
3.3 CONSTRUCTIE	51
3.4 GEZONDHEIDSZORG	60
4. RECENTE SUCCESVERHALEN	64
OLEON	66
AGEAS	68
LHOIST	69
5. NUTTIGE ADRESSEN	70
5.1 IN BELGIË	72
5.2 IN MALEISIË	72
5.3 NUTTIGE WEBSITES	73
6. BRONNEN	74

1

ALGEMENE GEGEVENS

- ♦ De federatie van Maleisië is een constitutionele monarchie, onafhankelijk sinds 1957. Ze wordt bestuurd door een federaal parlementair democratisch systeem. Ze bestaat uit 13 staten (*negeri*) en drie federale districten (*wilayah persekutuan*). De hoofdstad is Kuala Lumpur. Putrajaya is de administratieve hoofdstad.
- ♦ Het huidige staatshoofd is koning Abdul Halim Muadzam Shah, Sultan van Kedah, door zijn gelijken verkozen voor vijf jaar op 13 december 2011. Najib Tun Razak is sinds april 2009 de Eerste minister van het land.
- ♦ Maleisië telde in 2013 ongeveer 29,6 miljoen inwoners, waaronder 332 Belgen die ingeschreven zijn in het register van Kuala Lumpur. De kaap van 30 miljoen zou overschreden worden in de loop van 2014.
- ♦ De levensverwachting bedraagt 74,5 jaar (PNUD, 2013). De alfabetiseringsgraad bereikt 93,1%.
- ♦ De naam van het land komt van “Malais”, dat verwijst naar de belangrijkste etnische groep (62%). De meerderheid van de andere Maleisiërs zijn van Chinese (25%) of Indische (10%) afkomst.
- ♦ De officiële taal is het Maleis, maar ook het Engels, het Chinees en het Tamil worden er gesproken.
- ♦ De officiële godsdienst van het land, de islam, wordt beleden door 61% van de inwoners. Daarnaast telt Maleisië 20% boeddhisten, 9% christenen en 6% hindoes. Verder zijn er nog een aantal kleinere religies actief, zoals het confucianisme of het taoïsme.

- ♦ Gelegen in Zuidoost-Azië, beslaat Maleisië 330.803 km², of 10,8 keer de oppervlakte van België. Het land bestaat uit twee verschillende regio's:
 - Oost-Maleisië of het eiland Maleisië, strekt zich uit over het eiland Borneo, waar het grenzen deelt met het Sultanaat van Brunei en Indonesië. 15% van de nationale bevolking is er gehuisvest en de regio vertegenwoordigt 60% van het territorium.
 - West-Maleisië of het Maleisische schiereiland, omvat het schiereiland van Malakka, ten zuiden van Thailand. Het is verbonden met Singapore via twee bruggen over de straat van Johor. 85% van de Maleisiërs woont in dit deel, dat 40% van het landoppervlak bedekt. Het is van noord naar zuid opgesplitst door een bergketen met grote bosgebieden. De oostkust is moerassig en plat, terwijl de westkust uit lange zandstranden bestaat.
- ♦ De Maleisische ringgit (MYR) is de munteenheid van Maleisië. Hij is opgedeeld in 100 sen. Op 23 september 2014, was EUR 1 MYR 4,1836 waard.
- ♦ De prijs van een Big Mac, door het weekblad The Economist gebruikt om een beeld te geven van de koopkracht van de diverse deviezen, bedroeg in juli 2014 gemiddeld USD 2,41, tegenover USD 4,95 (of EUR 3,68) in de eurozone en USD 4,80 in de Verenigde Staten. De koopkracht van een dollar is dus aanzienlijk hoger in Maleisië.
- ♦ In 2014 vertoont Maleisië een Human Development Index (HDI) van 0,77 en bezet het een 62^e plaats op 187 bestudeerde landen, een vooruitgang van twee posities in vergelijking met 2013.

2

ECONOMISCHE GEGEVENS

2.1	VISION 2020: OP WEG NAAR EEN HOGE-INKOMENSLAND	14
2.2	KERNINDICATOREN	19
2.2.1	BBP	19
2.2.2	INFLATIE EN INTERESTVOET	22
2.2.3	WISSELKOERS	24
2.2.4	OVERHEIDSSCHULD	25
2.3	BUITENLANDSE HANDEL	26
2.3.1	BILATERALE AKKOORDEN	26
2.3.2	HANDELSBALANS	27
2.3.3	RELATIES MET BELGIË	30
2.3.4	BALANS VAN DE LOPENDE REKENING	31
2.4	DIRECTE BUITENLANDSE INVESTERINGEN	32
2.5	RISICOBEOORDELING	35
2.5.1	RISICOBEOORDELING VOLGENS DE CREDENDO GROEP	35
2.5.2	ANDERE RISICO-INDICATOREN	37

2.1 VISION 2020: OP WEG NAAR EEN HOGE-INKOMENSLAND

Maleisië heeft een van de hoogste levensstandaarden van Zuidoost-Azië. De overheid streeft ernaar om de koopkracht van haar inwoners nog te verhogen en Maleisië tegen 2020 te laten overgaan van een "middeninkomensland" naar een "hoge-inkomensland". Dat is het doel van "Vision 2020".

De Wereldbank definieert een hoge-inkomensland (high-income country) als een land waarvan het BBP per inwoner minstens USD 12.746 bedraagt (vastgelegde drempel voor het jaar 2013).

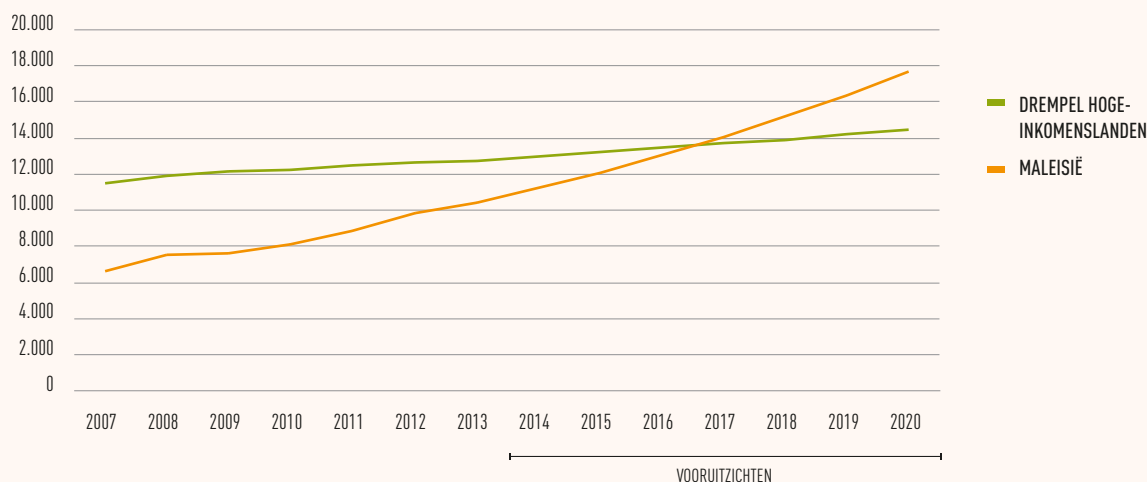
In Maleisië, bedroeg dit criterium in 2013 USD 10.538 volgens de EIU, of USD 10.400 op basis van de "Atlas-methode" die gebruikt wordt door de Wereldbank. Het groeitempo van het land vertoonde trouwens tussen 2007 en 2013 een jaarlijks gemiddelde van 8%. Tegen die snelheid zou het initiële streefdoel vanaf 2017 bereikt worden.

Malaysia is likely to cross the World Bank's 'high income' threshold even before 2020. The country has also made significant progress in poverty reduction, and has been working hard to close gaps in areas such as rural and urban infrastructure. Further enhancing competition and capabilities in the economy will ensure that Malaysia completes its transformation into an inclusive and developed economy.

Frederico Gil Sander

Senior country economist
voor Maleisië bij de Wereldbank
(juli 2014)

BBP per capita in USD (berekend volgens de Atlas-methode)

Bron: Wereldbank (2014)

Om haar doelstellingen te bereiken beoogt de overheid een hervorming van de economie zonder de sociale spanningen aan te wakkeren, of de evenwichten te verstoren.

Een reeks ontwikkelingsplannen draagt bij tot de realisatie van dit einddoel. In deze nationale metamorfose kunnen vier pijlers onderscheiden worden, die samen een raamwerk voor economische expansie vormen. De autoriteiten zijn van plan om sterke signalen uit te sturen naar de Maleisische bevolking en de binnenlandse en buitenlandse investeerders.

De verschillende programma's zijn beschikbaar via de website van de "Economic Planning Unit", een van de departementen van de Eerste minister: www.epu.gov.my/en/home.

Vision 2020

1Malaysia
People First
Performance Now

April 2009

**Government
Transformation
Programme (GTP)**
7 National Key Results
Areas (NKRAs)

January 2010

**Economic
Transformation
Programme (ETP)**
6 Strategic Reform
Initiatives (SRIs)

March 2010

10th Malaysia Plan
Macroeconomic
growth targets &
expenditure allocation

June 2010

1MALAYSIA

"One Malaysia" (verenigd Maleisië) is een fundamentele managementfilosofie die werd aangenomen, op initiatief van de Eerste minister Najib Tun Razak sinds zijn verkiezing in april 2009. "People First, Performance Now" is de slogan die het Maleisische volk moet samen brengen om vooruit te gaan op de weg van de ontwikkeling.

GOVERNMENT TRANSFORMATION PROGRAMME

Begin 2010 werden twee grootschalige programma's gelanceerd. Het ene is gericht op de modernisatie van de overheidswerking (GTP of Government Transformation Programme), het andere op de economie van het land (ETP of Economic Transformation Programme).

Om het succes en de efficiënte uitvoering van het GTP te garanderen heeft de Eerste minister verschillende nationale domeinen geïdentificeerd. Dit zijn de zogenaamde 7 "NKRA's" (National Key Result Areas) waarvoor hij de volgende doelen heeft vastgelegd:

1. Het vergroten van de toegang tot kwaliteitsvol onderwijs
2. De modernisering van het openbaar vervoer in stedelijke zones
3. De strijd tegen corruptie
4. Het verminderen van de criminaliteit
5. Een upgrade van de basisinfrastructuur op het platteland
6. Het verbeteren van de omstandigheden van huishoudens met lage inkomens
7. Het probleem van de stijgende kost van levensonderhoud aanpakken

Het jaarlijks rapport 2013 van het GTP bespreekt de vooruitgang in elk van de NKRA's.

ECONOMIC TRANSFORMATION PROGRAMME

Dit programma richt zich op de hervorming van de Maleisische economische structuur, op basis van een nieuw model (New Economic Model): "a high income, inclusive and sustainable nation".

Tussen nu en 2020 is het doel om het BBP/capita te laten stijgen tot USD 15.000 (of twee keer meer dan in 2009) om zo van Maleisië een ontwikkeld land met een hoog inkomen te maken, om 3,3 miljoen jobs te creëren en om USD 444 miljoen aan investeringen aan te trekken, waarvan 92% afkomstig van de privésector.

Het programma concentreert zich op 12 "NKEA's" (National Key Economic Areas), de motorsectoren met het grootste potentieel om de economische groei te stimuleren.

De 12 NKEA's zijn volgende domeinen:

1. Energie
2. De ontwikkeling van de agglomeraties van Kuala Lumpur en Klang Valley
3. Financiële diensten
4. Groot- en kleinhandel
5. Palmolie en rubber
6. Toerisme
7. Elektronica
8. Diensten voor ondernemingen
9. Communicatie en infrastructuur
10. Onderwijs
11. Landbouw
12. Gezondheid

Ze worden vergezeld van 6 Strategic Reform Initiatives (SRI's), die de uitvoering van de structurele hervormingen omkaderen, om de competitiviteit van de economie te verbeteren:

1. Concurrentie en liberalisering van de economie
2. Consolidatie van de openbare financiën
3. Openbare diensten
4. De ongelijkheden bestrijden
5. De Staat van de economie loskoppelen
6. Ontwikkeling van menselijk kapitaal

Deze hervormingen kennen een zeker succes. De verschillende internationale klasseringen bevestigen de toegenomen concurrentiekracht van Maleisië op deze punten (zie 2.5.2).

Het rapport 2013 van de ETP maakt drie jaar na uitvoering een balans op. 196 prioritaire projecten (EPP of entry point projects), uitgewerkt vanuit de 12 NKEA's werden al gelanceerd, met een globale investering van MYR 219 miljard (ongeveer EUR 50 miljard) en bijna 438.000 banen werden al gecreëerd. Volgens de audit van PwC werd 102% van de nagestreefde doelen in het kader van EPP bereikt en 95% in relatie tot de SRI's.

Onder de EPP die de grootste impact moeten hebben op de creatie van rijkdom, kunnen we volgende doelen onderscheiden:

- ♦ Het verleiden van internationale en nationale talenten
- ♦ Het aantrekken van 100 van de grootste multinationals naar Kuala Lumpur
- ♦ Het ontwikkelen van nucleaire energie
- ♦ Het ontwikkelen van een efficiënt openbaar transportsysteem voor de agglomeratie Kuala Lumpur
- ♦ Het ontwikkelen van onderhoudsdiensten in de luchtvaart
- ♦ Het bereiken van een marktaandeel van 65% op de wereldmarkt voor latexhandschoenen.

BALANS VAN HET ETP IN 2013

	2011	2012	2013	Total
Aantal gelanceerde EPP projecten	110	39	47	196
Investering (in miljard MYR)	179,2	32,1	8,0	219,3
Impact op het BBP (in miljard MYR)	129,5	6,6	7,4	143,5
Jobs gecreëerd	313.741	94.702	29.373	437.816

Bron: PEMANDU

It is important to note that the ETP was formulated not only to help Malaysia achieve its ambitions for developed nation status by 2020, but also in response to the shift in the global economic order.

Najib Tun Razak
Eerste minister
(Jaarlijks rapport 2013 van het ETP)

10th MALAYSIAN PLAN

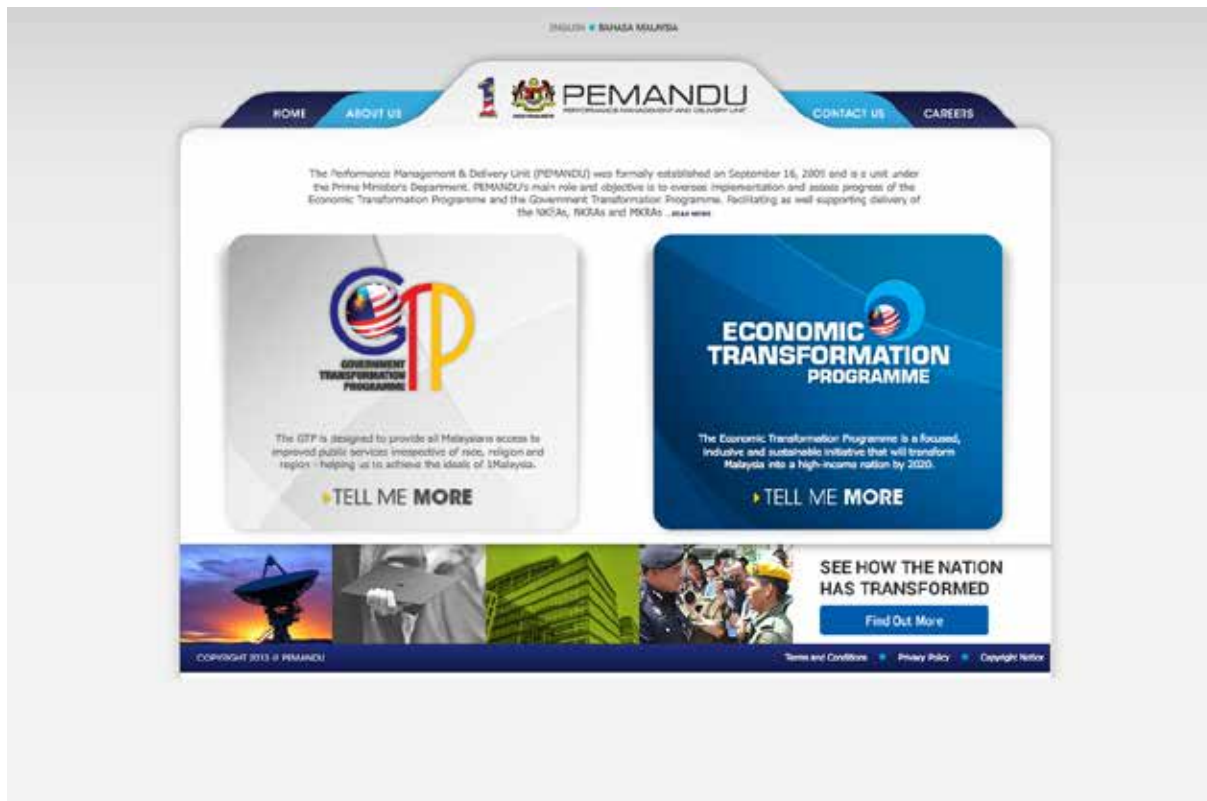
Het 10^e vijfjarenplan (10th Malaysia Plan) trad op 1 januari 2011 in werking. Het maakt een raming op van de overheidsuitgaven tussen 2011 en 2015 en ondersteunt de uitvoering van de twee eerder genoemde ontwikkelingsprogramma's. Zijn opvolger, het "11th Malaysia Plan", zal onthuld worden in 2015 en betreft de periode 2016-2020.

De agenda PEMANDU (Performance Management & Delivery Unit), onder toezicht van de Eerste minister, beheert deze programma's via een controle op hun prestaties en op de realisatie van de doelstellingen (www.pemandu.gov.my). De agenda behaalde een onderscheiding in juni 2014 toen hij eindigde in de "Top 20 Leading Government Innovation Teams Worldwide", een titel uitgereikt door de Britse stichting voor innovatie "Bloomberg Philanthropies and Nesta". De prijs wijst op de organisaties opgericht door een stad, een regio of een overheid voor complexe uitdagingen.

Malaysians, we have moved forward, from strength to strength. Pemandu was ranked amongst the top 20 of the world's leading government innovation teams. This ranking shows that Pemandu, a catalyst for performance, reflects that Malaysia is on track in our aspirations to achieve a developed nation status.

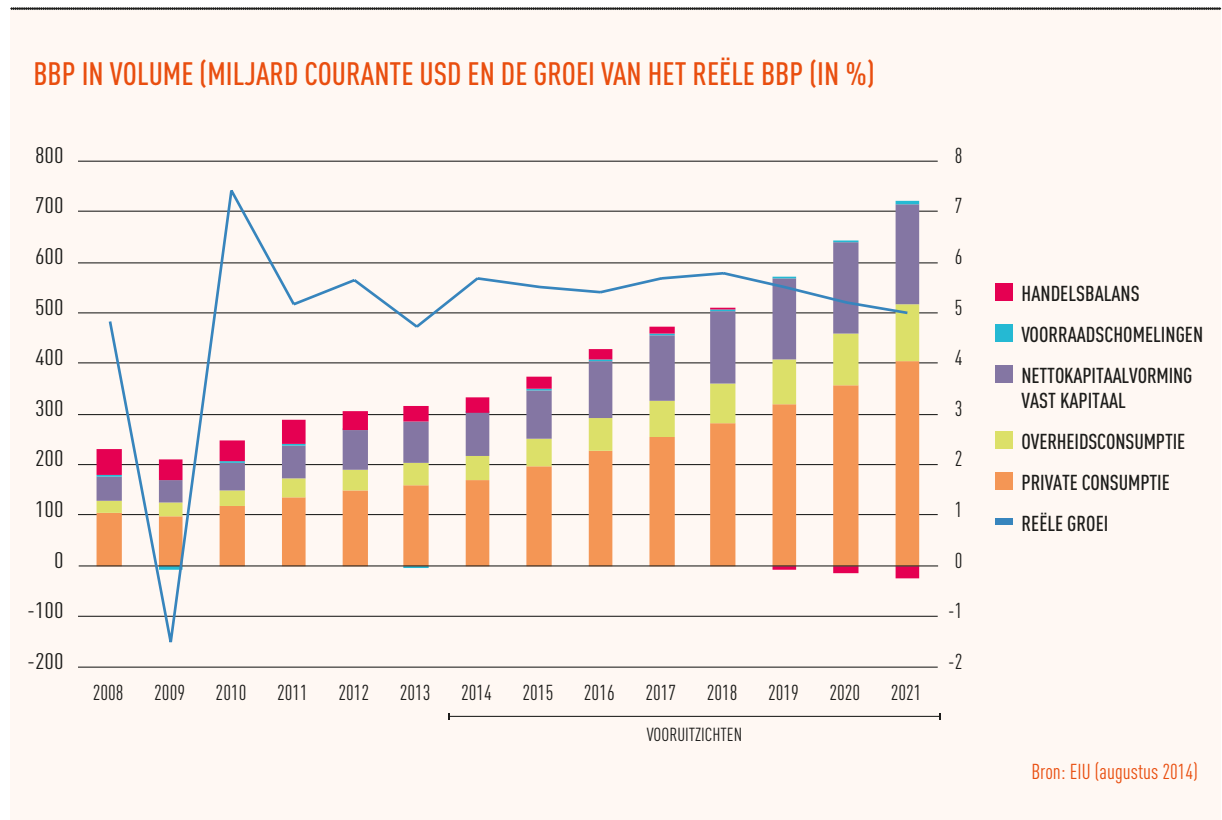
Najib Tun Razak

Eerste minister
(juni 2014)

2.2 SLEUTELINDICATOREN

2.2.1 BBP

Het bruto binnenlands product is de belangrijkste indicator om de economische gezondheid van een land in te schatten. In 2013 bedroeg het Maleisische nominale bruto binnenlands product tegen marktprijzen USD 313 miljard of USD 10.538 per capita. Het jaarlijkse BBP zal volgens de Economist Intelligence Unit (EIU) in 2014 oplopen tot USD 332 miljard, of iets meer dan USD 11.000 per hoofd van de bevolking.

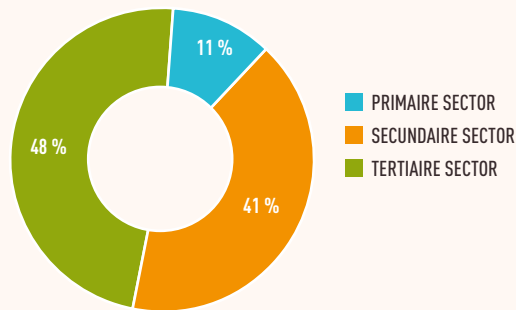
Na de wereldcrisis in 2009 herstelde het groeitempo zich bliksemsnel met 7,4%. In 2013 bereikte het 4,7%. Volgens vooruitzichten van de EIU zou de groei in 2014 5,7% bedragen en in de periode 2015-2018 een gemiddelde van 5,6% bereiken.

Het land ziet zijn economische expansie vooral gevoed door een veerkrachtige binnenlandse consumptie en belangrijke investeringen. Het aandeel van de investeringen uit de privésector verhoogt en vertegenwoordigde in 2013 60,9% van de vaste brutokapitaalvorming.

Maleisië is de 3e economie van de ASEAN, na Singapore en Brunei. Het land genereert 13% van het globale BBP van de regio. Wat het BBP per capita betreft is Maleisië eveneens de 3e meest ontwikkelde natie binnen de ASEAN.

SECTORALE ANALYSE

SECTORALE SAMENSTELLING VAN HET BBP IN 2013

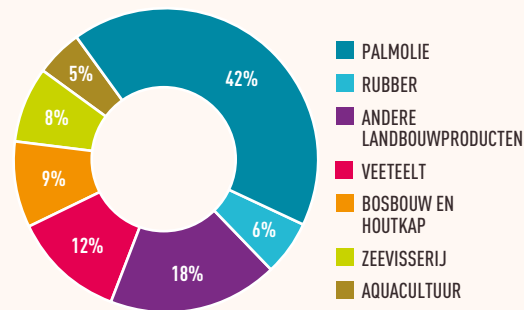
Bron: EIU (augustus 2014)

De **primaire sector** groepeerde alle activiteiten voor de exploitatie van natuurlijke rijkdommen. De branche draagt in 2013 voor 11% bij aan het BBP en stelt 13% van de bevolking tewerk. De sector zou tussen 2014 en 2018 een gemiddelde jaarlijkse groei van 2,5% optekenen.

Maleisië is een van de belangrijkste producenten van palmolie, rubber en cacao ter wereld. Het land exporteert eveneens veel tropisch hout.

Palmolie vertegenwoordigt 42% van de primaire sector (of niet minder dan 4,6% van het globale nationale BBP). Van de andere landbouwproducten eigent rubber zich 6% van de primaire sector toe. Veeteelt, bosbouw en de visserij vertegenwoordigen elk een derde.

VERDELING VAN DE PRIMAIRE SECTOR PER ACTIVITEIT (2013)

Bron: EIU (augustus 2014)

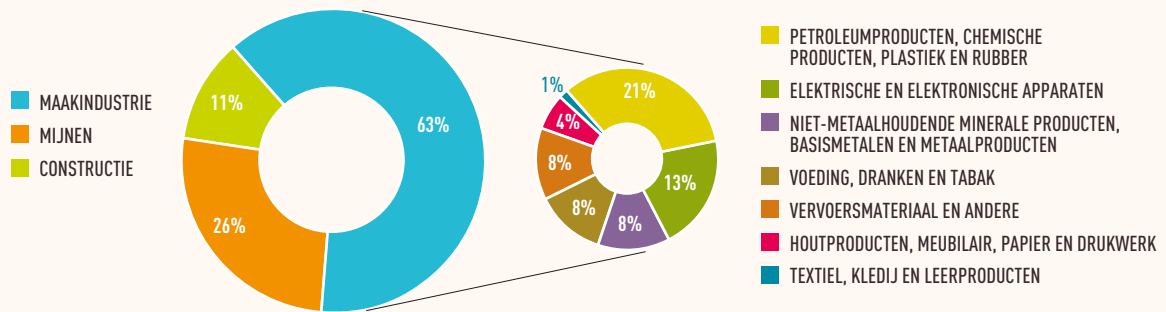
De **secundaire sector** omvat alle activiteiten met als einddoel de verwerking van een natuurlijke grondstof tot een afgewerkt product. De branche is goed voor 25% van het nationale BBP en stelt 28% van de werknemers tewerk.

De maakindustrie alleen draagt voor bijna een vierde bij tot het Maleisische BBP. Ze genereert het merendeel van de inkomsten van de secundaire sector (63%), terwijl de mijnen en de constructiesector het saldo onder hen verdelen.

De jaarlijkse gemiddelde groei van de secundaire activiteit zou in de periode 2014-2018 5,4% bedragen.

Maleisië is een van de belangrijkste exporteurs van halfgeleiders en elektrische apparaten. De overheid wil van het land de toonaangevende ontwikkelaar van technologische producten maken. Na China en India, is Maleisië eveneens een belangrijke bestemming voor de uitbesteding van de fabricage van componenten.

VERDELING VAN DE SECUNDAIRE SECTOR PER ACTIVITEIT (2013)

Bron: Departement van de Statistiek van Maleisië (2014)

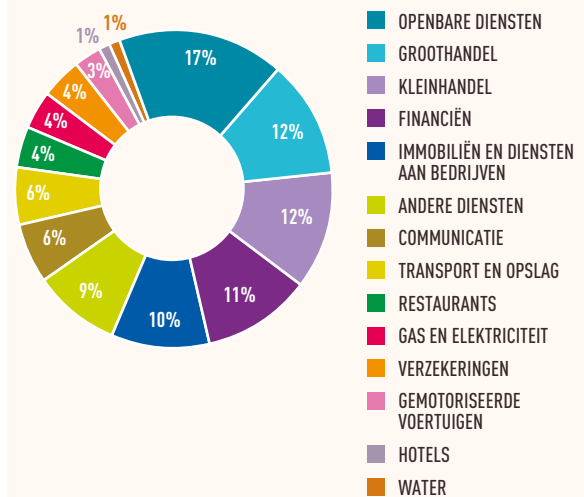
De **tertiaire sector** kan gedefinieerd worden als die van de diensten. De branche vertegenwoordigt bijna de helft van het Maleisische BBP (48%) en verschaft werk aan 59% van de bevolking. De diensten die het meest bijdragen tot het nationale BBP zijn de openbare diensten, de handel en financiën.

De vooruitgang van de sector zou tussen nu en 2018 6,2% bedragen. De groothandel en de horeca zouden dankzij de groei van het aantal toeristen in de komende jaren de meest dynamische activiteitendomeinen zijn.

Volgens de "World Tourism Organisation" heeft Maleisië in 2013 25,7 miljoen toeristen aange trokken die samen USD 21 miljard aan inkomsten hebben gegenereerd (respectievelijk 2,7% en 4,8% meer dan in 2012).

Het succes van islamitische financiën (zie 3.1) leverde ook een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van de tertiaire sector.

VERDELING VAN DE TERTIAIRE SECTOR PER ACTIVITEIT (2013)

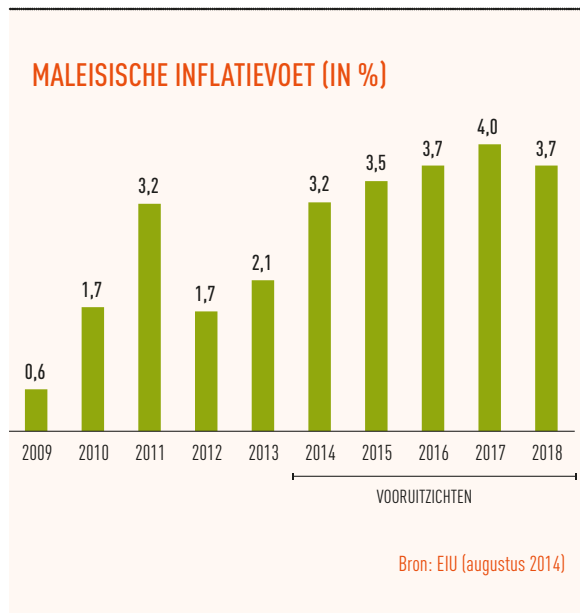
Bron: Departement van de Statistiek van Maleisië (2014)

2.2.2 INFLATIE EN INTERESTVOET

De monetaire politiek wordt gevoerd door de "Bank Negara Malaysia" (BNM), de Centrale Bank van Maleisië (www.bnm.gov.my). Onder het voorzitterschap van Zeti Akhtar Aziz heeft deze een reputatie van hoge kwaliteit verworven.

Twee sleutelfactoren die verband houden met de Maleisische monetaire politiek worden hier geanalyseerd: de inflatie en de interestvoet.

INFLATIE

De inflatie is gebaseerd op een mix van consumptieprijzen. Die weerspiegelt de evolutie van de prijzen van een standaardmix van goederen en diensten die de gezinnen voor eigen consumptie aankopen.

De inflatie wordt berekend door te kijken naar de stijging van de index over een bepaalde periode in vergelijking met de waarde van die index tijdens de basisperiode. Deze indicator en de evolutie ervan dienen onder meer als referentie voor de Centrale Bank voor het uitstippelen van haar monetaire beleid.

In Maleisië zou de gemiddelde inflatie in 2014 hoger uitkomen dan in 2013. De stijging van de prijzen van petroleumproducten, elektriciteit, suiker en tabak, die zich heeft voorgedaan als gevolg van de geleidelijke vermindering van de overheidssubsidies, verklaart deze tendens, evenals het soepele monetaire beleid. In juni 2014 kondigde het rapport van de Centrale Bank een inflatie aan van 3,3%. De prijzen van voeding en niet-alcoholische dranken kenden een gemiddelde toename van 3,5%, aangedreven door de prijzen van verse vis, zeevruchten en groenten. De prijzen van alcoholische dranken en van tabak vermeerderden met 11,6%.

Een verhoging van de productiekosten en de importtarieven, als gevolg van de zwakke ringgit, zou de druk op de prijzen moeten behouden. Bovendien implementeert de overheid in april 2015 haar "Goods and Services Tax", een belasting op goederen en diensten gelijkwaardig aan de BTW. De aangekondigde daling van de petroleumprijzen zou de stijgende prijzen echter moeten temperen.

Bijgevolg zou de inflatie haar opmars de komende jaren voortzetten, zonder echter het door de Centrale Bank vastgelegde interval (2% - 4%) te overschrijden. Het verwachte gemiddelde bedraagt tussen 2015 en 2018 3,7%.

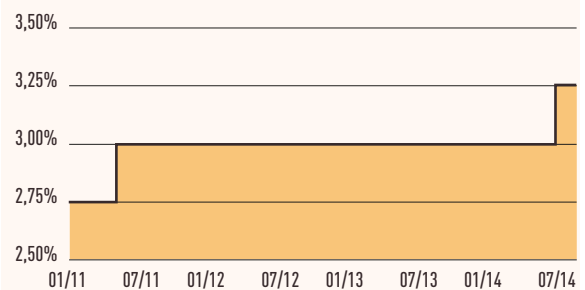
INTRESTVOET

De spilrente van een land is de basisrente waartegen private banken lenen bij de Centrale Bank. Die spilrente wordt door die Centrale Bank vastgelegd en beïnvloedt de rentevoeten die de banken hun eigen klanten aanrekenen voor bijvoorbeeld hypothecaire leningen, beroepskredieten, consumptiekredieten en spaarproducten. In Maleisië vervult de "Overnight Policy Rate" (OPR) deze functie, gestuurd door de Bank Negara Malaysia.

Na drie jaar op een niveau van 3%, werd de OPR op 10 juli 2014 met 25 basispunten opgetrokken tot 3,25%. De BNM heeft besloten haar soepele monetaire beleid aan te passen. Het is de bedoeling om de inflatie en de toename van de overheidsschuld krachtiger dan voorzien te bestrijden. Tegelijkertijd moeten de risico's op economische of financiële onevenwichten worden geminimaliseerd, opdat deze de groeivoorzichten niet zouden belemmeren.

Economen verwachten dat dit strengere monetaire beleid verder zal worden aangehouden, wat zich tegen het einde van het jaar zou vertalen in een intrestvoet van 3,35%, die een jaar nadien zelfs zou kunnen stijgen tot 3,5%.

MALEISISCHE SPILRENTE (OPR), IN %

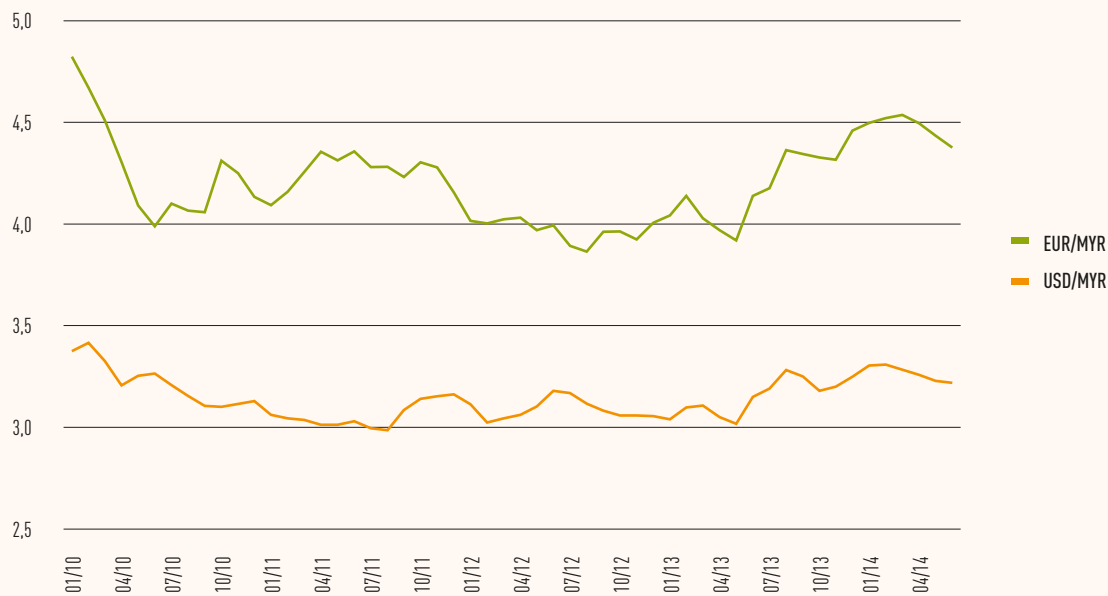

Bron: www.tradingeconomics.com / BNM (augustus 2014)

2.2.3 WISSELKOERS

WISSELKOERS VAN DE MALEISCHE RINGGIT (MYR) MET DE EURO (EUR) EN DE DOLLAR (USD)

Bron: www.x-rates.com / EIU (augustus 2014)

Maleisië heeft, net als zijn Aziatische burens, begin jaren '90 geprofiteerd van een massale instroom van buitenlands kapitaal, dat vervolgens werd teruggetrokken. Daardoor destabieliseerde de munt en daarna ook de economie van het land.

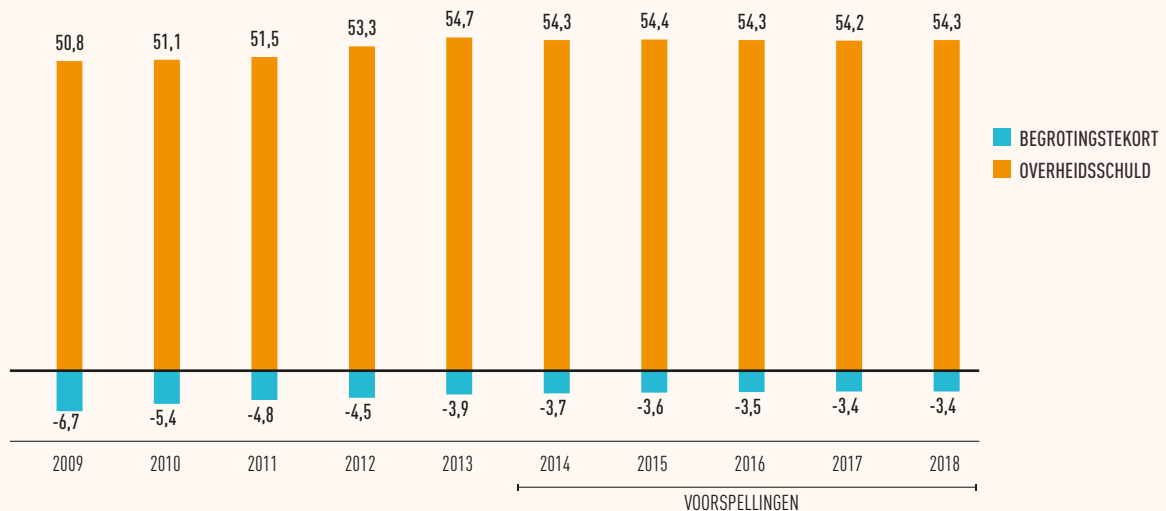
Naar aanleiding van de Aziatische crisis van 1997 werd de ringgit gekoppeld aan de koers van de Amerikaanse dollar, tegen een vaste wisselkoers van MYR 1 voor USD 0,26. In juli 2005 werd dit anker verlaten ten voordele van een systeem van zwevende wisselkoersen, beheerd door de Maleisische Centrale Bank, waarbij de ringgit zweeft ten opzichte van het gemiddelde van een deviezenkorf.

Na een verlaging in 2013 van 2% ten opzichte van de dollar, verwacht de EIU zich aan een nieuwe daling in 2014. De gemiddelde wisselkoers kwam in 2013 uit op MYR 3,15 voor USD 1 en zal naar verwachting in 2014 MYR 3,23 voor USD 1 bereiken. De munt zou volgens voorspellingen echter in waarde stijgen en tegen 2018 een koers van MYR 2,80 voor USD 1 vertonen.

De depreciatie is nog meer uitgesproken tegenover de euro met een geregistreerde afname van 5% in 2013.

2.2.4 OVERHEIDSSCHULD

BEGROTINGSTEKORT EN OVERHEIDSSCHULD (IN % VAN HET BBP)

Bron: EIU (augustus 2014)

Het aanhoudende begrotingstekort geeft Maleisië een aanzienlijke overheidsschuld. Met 54,7% van het BBP in 2013, bezit Maleisië een van de hoogste overheidsschuldenniveaus in de Zuid-oost-Aziatische regio. Het begrotingstekort vertoont echter de neiging om te dalen. Het bereikte in 2013 amper 3,9%, tegenover 4,5% in 2012. De algemene begroting voor 2014 voorziet in een uitgavenvolume van ongeveer USD 13,8 miljard, 1,3% minder dan dat overeengekomen in 2013.

Het doel van de overheid is om het deficit tegen 2015 terug te brengen tot 3% van het BBP en tegen 2020 een begroting in evenwicht te kunnen voorleggen. Tegelijkertijd wil ze de overheidsschuld onder 55% houden. De vooruitzichten van de EIU zijn niet zo optimistisch, zelfs indien hun economen rekenen op een daling van het te financieren saldo.

Om de situatie te stabiliseren en het jaarlijkse begrotingstekort onder controle te houden, kon-

digden de autoriteiten in 2010 een geleidelijke rationalisatie van de subsidies aan (suiker, benzine, gas, elektriciteit), die tot hertoe een significant deel van de uitgaven vertegenwoordigden. Het is een gevoelig onderwerp en dat al verscheidene keren van de onderhandelingstafel geveegd werd.

De autoriteiten hebben in september 2013 niettemin de brandstofprijzen met 10,5% verhoogd, na drie jaar van stabiliteit. De elektriciteitsfactuur onderging hetzelfde lot en is sinds 1 januari 2014 met ongeveer 15% gestegen.

Naast een daling van de subsidies voedt de "Goods and Services Tax" (GST), een equivalent van de klassieke BTW, sinds geruime tijd eveneens de debatten (2005). Deze belasting, vastgelegd op 6%, treedt in werking vanaf april 2015, een historisch keerpunt voor de staat. Dankzij deze taks wordt zowel een uitbreiding van de fiscale boekwaarde als een stijging van de inkomsten mogelijk.

2.3 BUITENLANDSE HANDEL

2.3.1 BILATERALE AKKOORDEN

Kuala Lumpur International Airport, CC-BY-SA 3.0

Maleisië heeft bilaterale commerciële vrijhandelsakkoorden ondertekend met Japan, Pakistan, Nieuw-Zeeland, India, Chili en Australië. Onderhandelingen zijn gaande met de Verenigde Staten, de EU (zie hierna), de EFTA (Noorwegen, Zwitserland, Liechtenstein en IJsland) en Turkije.

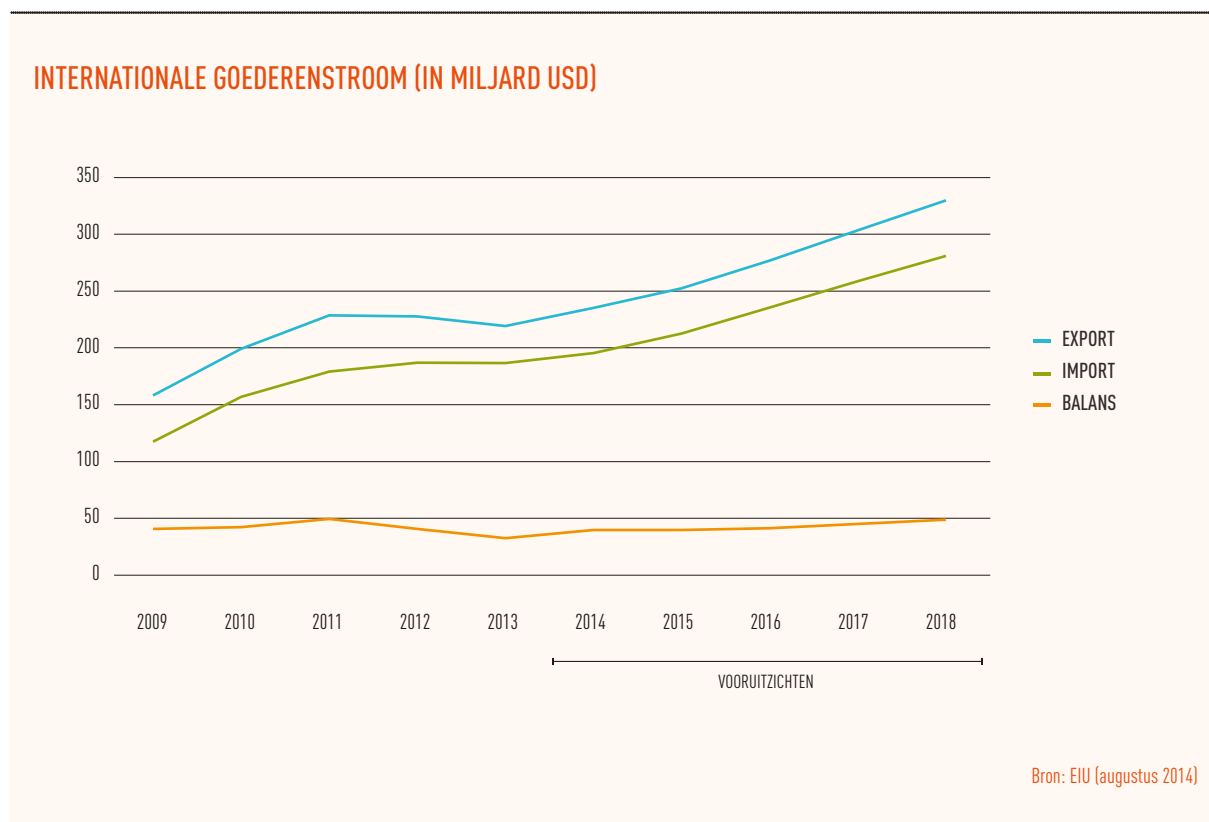
Sinds oktober 2010 neemt Maleisië deel aan de onderhandelingen voor het regionale ontwerpverdrag **“Transpacific Partnership”** (TPP), dat vandaag 12 landen uit de APEC-regio samenbrengt (Brunei, Chili, Nieuw-Zeeland, Singapore, Australië, Canada, Verenigde Staten, Japan, Maleisië, Vietnam en Peru). Twee anderen (Zuid-Korea en China) hebben hun interesse

getoond. Het doel van het verdrag is om een liberalisatie van de handel en een eenheid van regelgeving op te leggen in talrijke gevoelige sectoren zoals de landbouw, de toegang tot overheidsopdrachten en milieunormen.

De **“Association of Southeast Asian Nations”** (ASEAN) is een politieke, economische en socio-culturele gemeenschap met tien leden. Ze werd in 1967 in de context van de Koude Oorlog opgericht door vijf landen (waaronder Maleisië) als blok tegen de communistische beweging, om de groei te bevorderen en om stabiliteit in de regio te garanderen. Vandaag heeft de organisatie tot doel de samenwerking en de wederzijdse bijstand tussen haar leden te versterken, een forum aan te bieden voor het oplossen van regionale problemen en gemeenschappelijk druk uit te oefenen op internationale onderhandelingen. De lancering van AEC (ASEAN Economic Community), voorzien in 2015, moet vooral de economische kant benadrukken en het vrije verkeer van vijf fundamentele elementen instellen: goederen, diensten, investeringen, kapitaal en arbeid.

De gesprekken met de **Europese Unie**, gestart in oktober 2010, werden vertraagd door de electorale agenda van het land in 2013. Hoewel de tariffaire onderhandelingen relatief vergevorderd zijn, blijven de debatten over de overheidsopdrachten en de aanduidingen van geografische oorsprong voortduren. Het belangrijkste offensieve belang voor Maleisië, afgezien van de automobielsector, is de toegang van de EU tot zijn palmolie, goed voor 6,4% van de export in 2013 en een wereldwijd marktaandeel van 40%. Na de ondertekening van het vrijhandelsakkoord met Singapore, streeft de EU op termijn naar het afsluiten van een regionaal akkoord. De EU heeft niet enkel de deur opengezet voor onderhandelingen met Maleisië, maar eveneens met Thailand en Vietnam.

2.3.2 HANDELSBALANS

De handel van Maleisië steeg in 2013 met 4,6%. Deze groei verhult een daling van het saldo van de handelsbalans met 20%, van USD 40 miljard naar USD 32 miljard. Dit overschot heeft sinds 2011 de neiging af te zwakken. De export gaat minder snel vooruit dan de import. Een prijsdaling van de verkochte producten (palmolie, rubber, gas...) verklaart deze observatie.

Economen voorzien in 2014 niettemin een versterking van de export en een stagnatie van de handelsbalans, die de komende jaren met USD 50 miljard zou flirten.

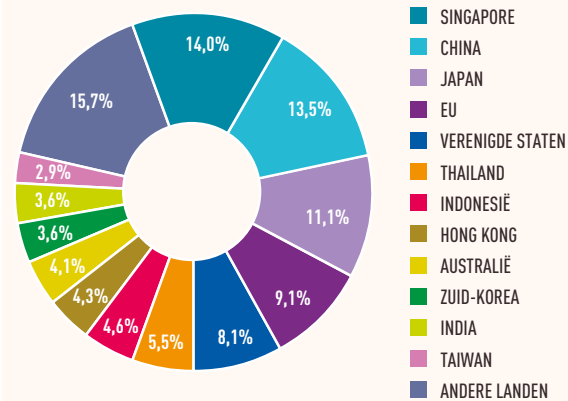
EXPORT

Bijna een derde van de verkopen van Maleisië betreffen elektrisch en elektronisch materiaal. Het land exporteert eveneens olie in diverse vormen. Palmolie telt mee voor 6,4% van de uitvoer van het land.

Het Maleisische cliënteel wordt aangevoerd door Singapore, dat 14% van de verkopen vertegenwoordigt. China en Japan vervolledigen de uitsluitend Aziatische top drie. De Europese Unie (9,1%), de Verenigde Staten en Thailand volgen. België is de 6^e klant binnen de EU, met 0,3% van de totale export.

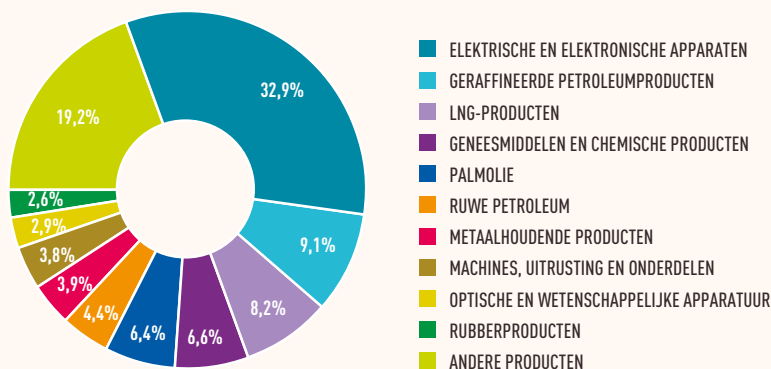
In de loop van het eerste semester van 2014 steeg de uitvoer met 12,5% in vergelijking met de overeenkomstige periode in 2013. De verkoop van gefabriceerde goederen nam toe met 13,1%, die van mijnproducten met 16,4% en die van landbouwproducten met 3,8%.

EXPORT PER LAND IN 2013

Bron: Departement van de Statistieken van Maleisië (2014)

EXPORT PER PRODUCT IN 2013

Bron: Departement van de Statistieken van Maleisië (2014)

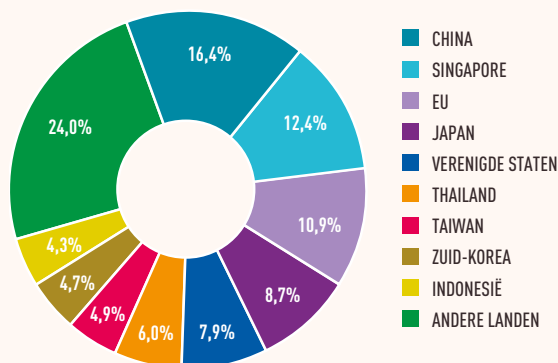
IMPORT

De belangrijkste goederen ingevoerd door Maleisië zijn elektrische en elektronische producten, ofwel dezelfde categorie die ook in de verkoop op kop staat. Geraffineerde petroleumproducten bezetten een tweede positie, gevolgd door geneesmiddelen en chemische producten.

In het klassement van de leveranciers zijn de zes eerste partners dezelfde als voor de uitvoer in 2013. China en Singapore zijn de twee belangrijkste leveranciers van het land. De Europese Unie eigent zich de derde positie toe (10,9%), net voor Japan, de VS en Thailand. België vertegenwoordigt 0,5% van de Maleisische invoer en plaatst zich op een 6^e plaats onder de landen van de EU.

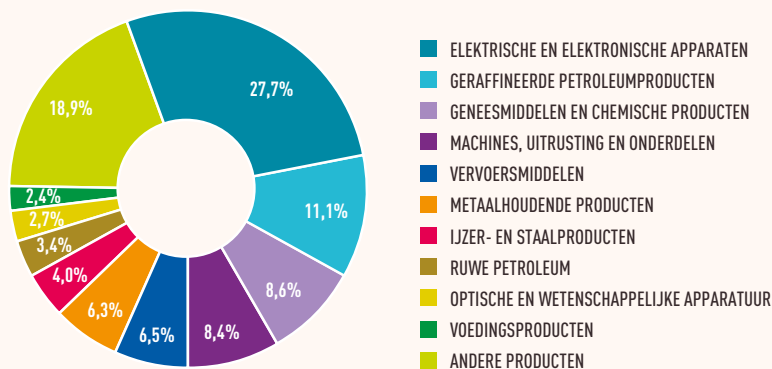
De import steeg de eerste zes maanden van 2014 met 7,1%. Deze vooruitgang werd in een verschillend mate waargenomen voor intermediaire goederen (3,6%), voor consumptiegoederen (11,1%) en voor kapitaalgoederen (1,1%).

IMPORT PER LAND 2013

Bron: Departement van de Statistieken van Maleisië (2014)

IMPORT PER PRODUCT 2013

Bron: Departement van de Statistieken van Maleisië (2014)

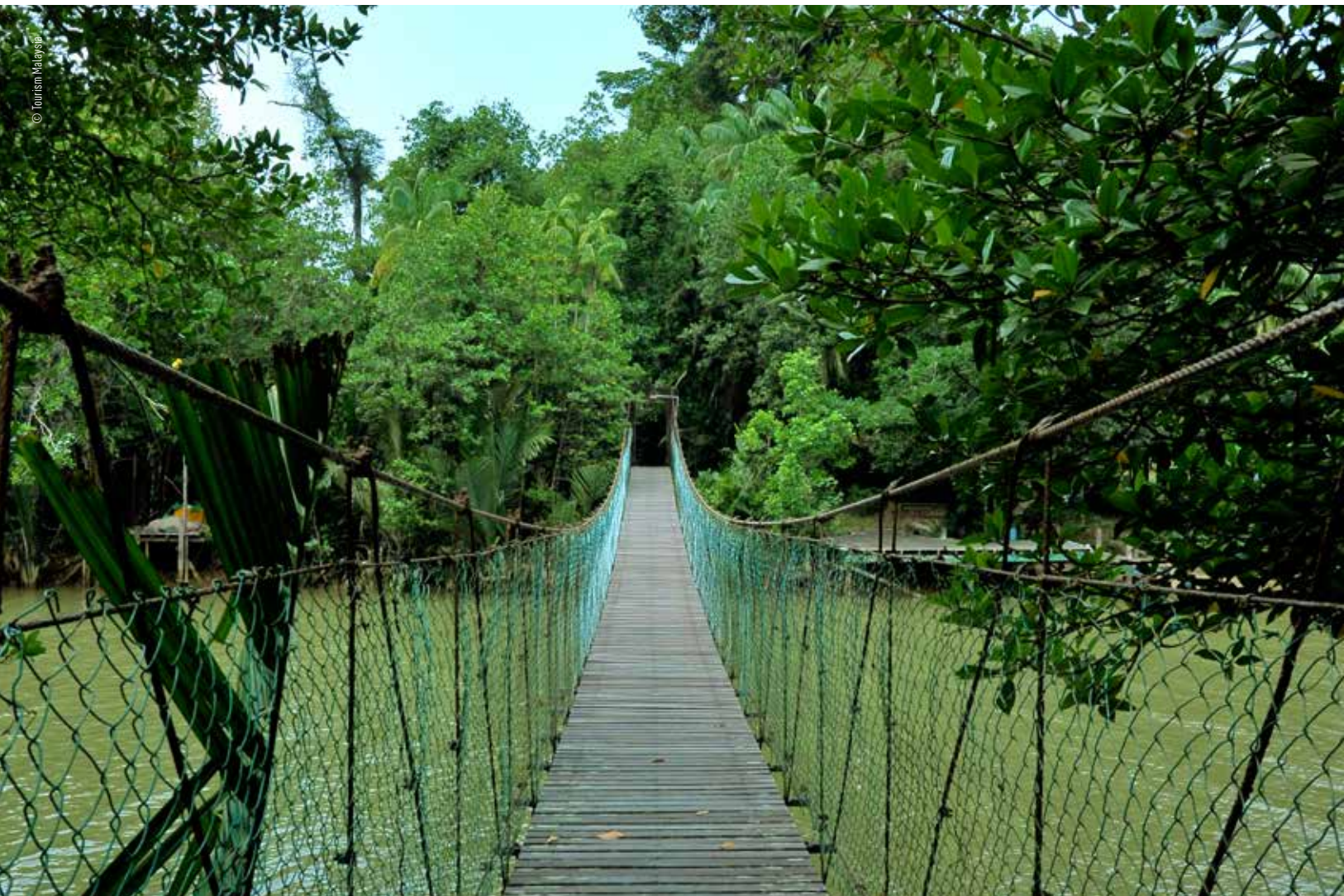
2.3.3 RELATIES MET BELGIË

In 2013 was Maleisië de 50^e klant van België en haar 46^e leverancier. Hoewel het saldo vorig jaar aanzienlijk afnam, blijft de handelsbalans structureel positief in het voordeel van Maleisië, wat eveneens het geval is tegenover de rest van de wereld (zie 2.3.2 Handelsbalans).

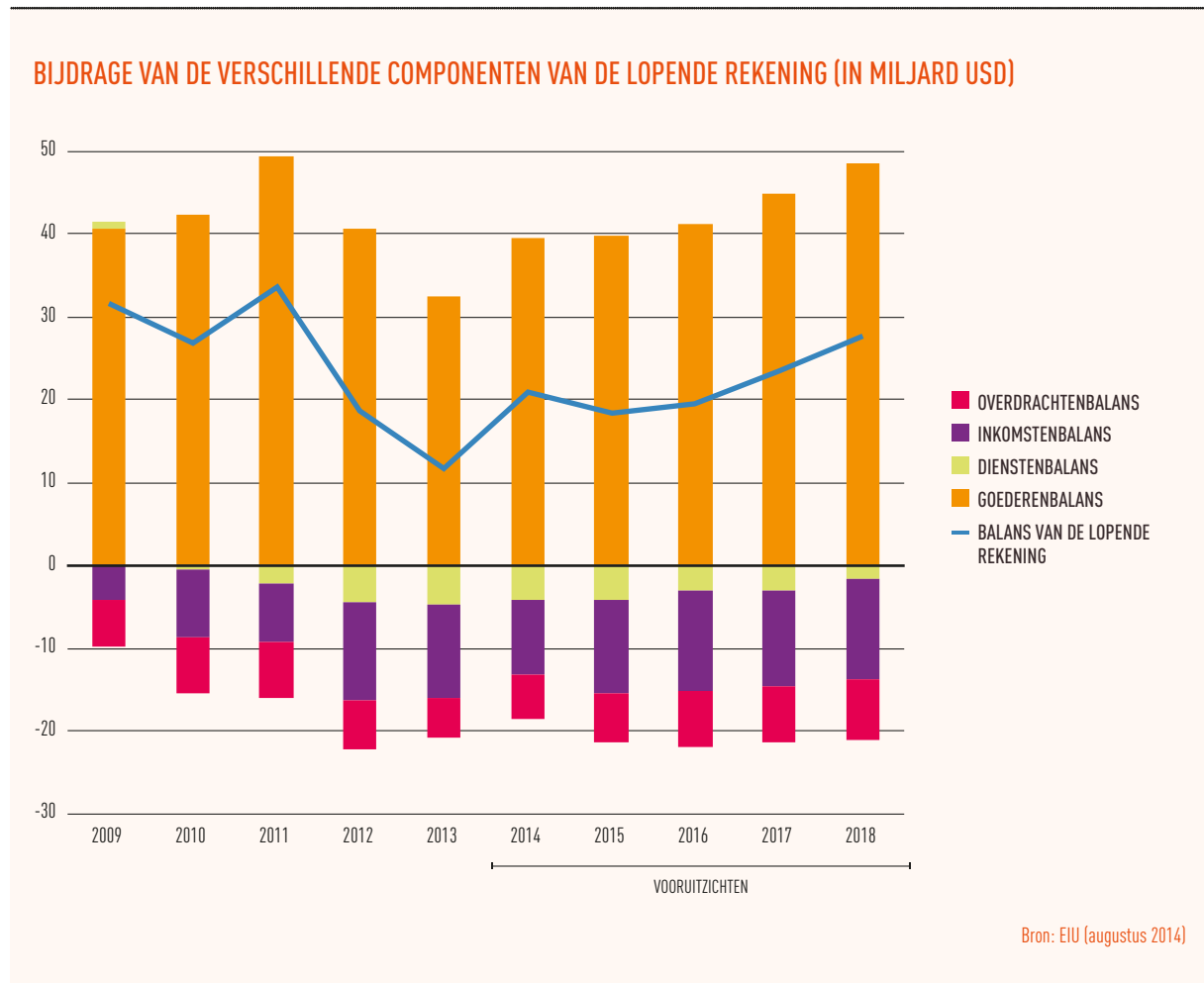
Onze export naar Maleisië, aangevoerd door chemische producten (28%), is in 2013 met 26,9% gestegen, en overschrijdt voor het eerste de kaap van EUR 600 miljoen.

De import is met 12% toegenomen en bereikte een globale waarde van EUR 704 miljoen. Machines en apparatuur vertegenwoordigden 31,4% van onze aankopen in Maleisië.

De buitenlandse handel van Maleisië met ons land wordt verder ontleed in de bilaterale nota "De handelsrelaties van België met Maleisië", gepubliceerd door het Agentschap voor Buitenlandse Handel.

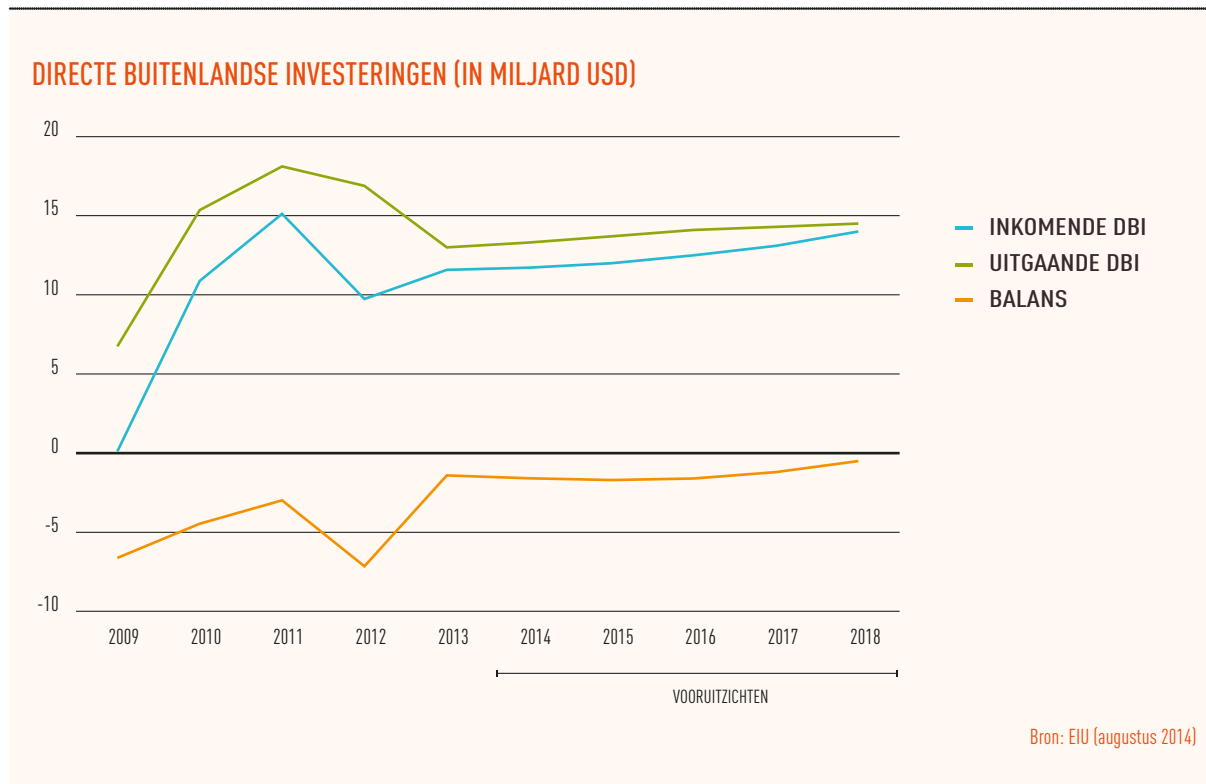
2.3.4 BALANS VAN DE LOPENDE REKENING

De balans van de lopende rekening kan omschreven worden als het saldo van de geldstromen van het land, dat de uitkomst is van de internationale transacties van goederen, diensten, overdrachten en inkomsten.

Ze is historisch positief. De tekorten op de balansen van de diensten, de inkomsten en de overdrachten worden gecompenseerd door het structurele overschot op de goederenbalans. Hoewel het saldo tussen 2011 en 2013 is verminderd, voorziet de EIU in 2014 opnieuw een toename, met een surplus dat gelijk staat aan 6,3% van het BBP. De balans van de lopende rekening zou tussen 2015 en 2018 gemiddeld 4,6% van het BBP waard zijn.

2.4 DIRECTE BUITENLANDSE INVESTERINGEN

We spreken over directe buitenlandse investeringen (DBI) als een onderneming minstens 10% van het kapitaal van een buitenlandse onderneming verwerft om er controle over uit te oefenen en het beheer ervan te beïnvloeden. Operaties worden meestal in twee grote groepen onderverdeeld: de zogenoemde “greenfield”- investeringen, die als bedoeling hebben een nieuwe onderneming op te richten, en de “brownfield”- investeringen of overnames die ernaar streven de controle over een bestaande onderneming over te nemen.

Na de ineenstorting in 2009, in overeenstemming met de mondiale tendens tijdens de crisis, veerden de DBI in 2010 op een impressionante wijze terug op. In 2012 daalden de DBI echter opnieuw. Ondanks de instabiele wereldeconomie, bereikte Maleisië in 2013 een stijging van de nettostromen van 22%, terwijl de gemiddelde groei slechts 9%

bedroeg. De prognoses van de EIU duiden voor de komende jaren op een vooruitgang van zowel de uitgaande als de inkomende DBI.

De balans van de DBI in Maleisië blijft nog licht negatief, een bevestiging van een trend die al bestaat sinds 2006. Het stimuleringsbeleid gericht op de internationalisering van bedrijven heeft een groot succes geboekt en heeft de uitgaande investeringen een boost gegeven. Merk echter op dat de voorraad DBI in Maleisië groter blijft dan die van de Maleisische DBI in het buitenland (USD 144 tegenover USD 133 miljard in 2013).

Dankzij verschillende programma's gelanceerd door de overheid geniet het land van een gunstig investeringsklimaat. De hervormingen in het kader van het Economic Transformation Programme dragen in belangrijke mate bij tot dit succes (zie 2.1).

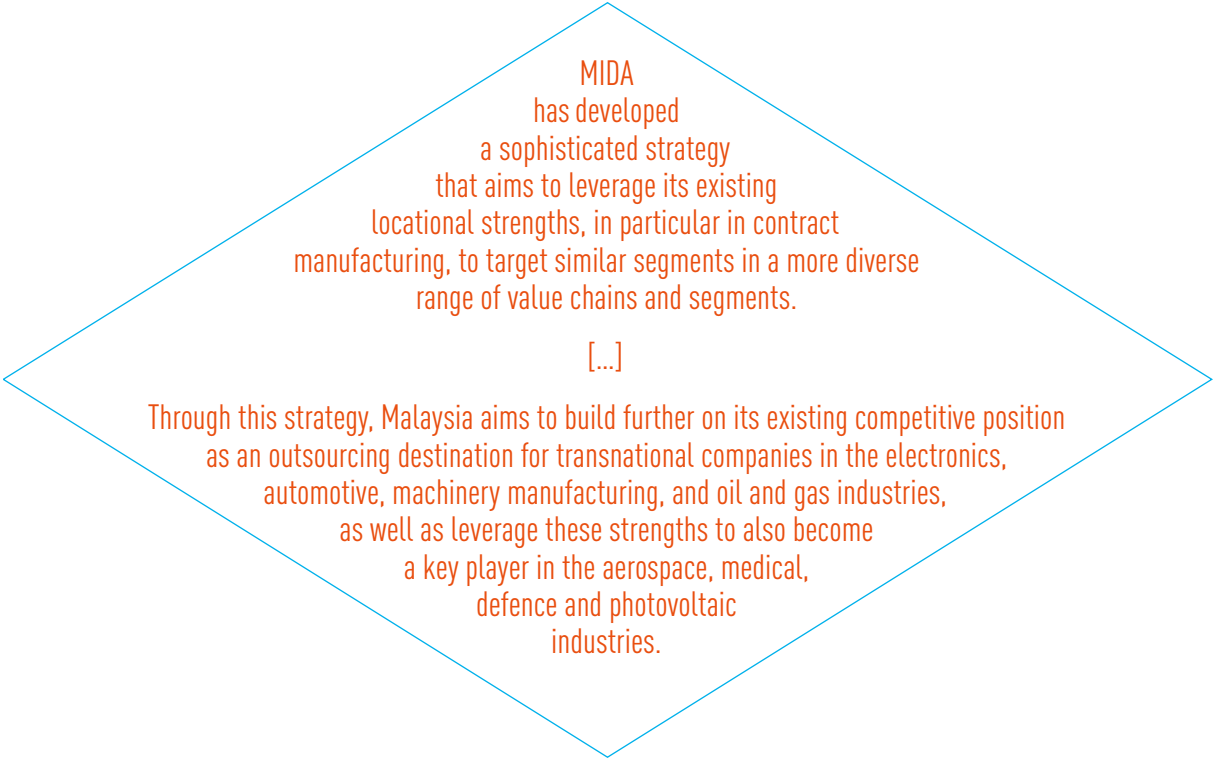
Maleisië biedt speciale steun aan maatregelen om internationale investeringen aan te trekken, waaronder de versterking van de Malaysian Investment Development Authority (MIDA), dat een steeds krachtiger eenheidsloket wordt (www.mida.gov.my), maar eveneens de modernisatie van het regionale centrum voor internationale commerciële arbitrage in Kuala Lumpur (www.intracen.org/Kuala-Lumpur-Regional-Centre-for-Arbitration).

Volgens het "World Investment Report 2014" van de CNUCED is Maleisië de 7^e ontvanger van DBI-stromen naar Azië. Maleisië rangschikt op de 13^e plaats in de "Top Prospective Host Economy" voor de periode 2013-2015. Het rapport benadrukt de voortdurende inspanningen van Maleisië om investeerders aan te trekken.

In zijn jaarlijkse balans "Malaysia International Investment Position" evalueert het Departement van de Statistieken de verdeling van de DBI voor Maleisië, per land en per sector.

De maakindustrie ontvangt bijna de helft van de DBI (45,6%). De branche gaat trouwens een fase van herstructurering in. De investeerders tonen steeds meer belangstelling voor onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten met geavanceerde technologieën en een hoge toegevoegde waarde. De verwerkende industrie wordt gevolgd door de financiële sector en de verzekeringen (21,3%) en de mijnbouw (7,9%).

De Europese Unie is de belangrijkste investeerder in Maleisië en vertegenwoordigt 20,2% van de DBI. Gevolgd door Singapore (18,1%), Japan (14,7%) en de Verenigde Staten (8,6%).

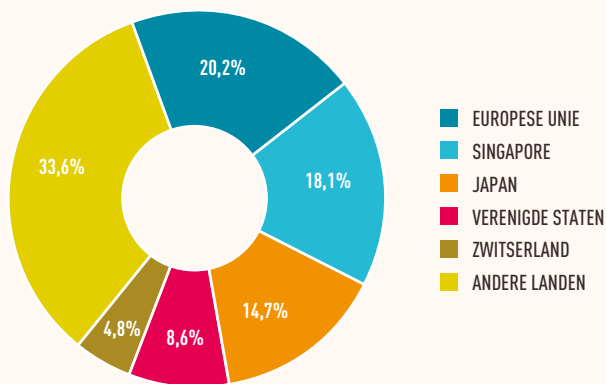

MIDA
has developed
a sophisticated strategy
that aims to leverage its existing
locational strengths, in particular in contract
manufacturing, to target similar segments in a more diverse
range of value chains and segments.

[...]

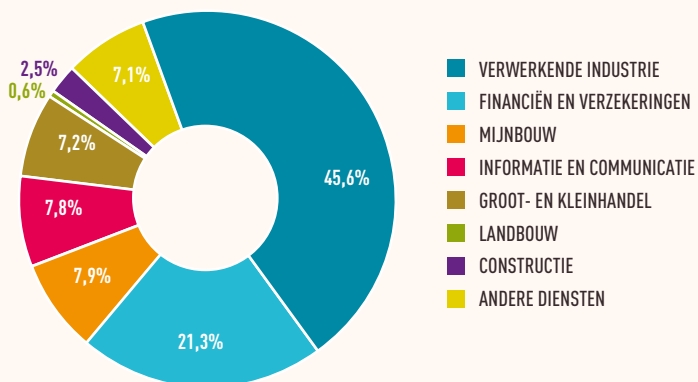
Through this strategy, Malaysia aims to build further on its existing competitive position as an outsourcing destination for transnational companies in the electronics, automotive, machinery manufacturing, and oil and gas industries, as well as leverage these strengths to also become a key player in the aerospace, medical, defence and photovoltaic industries.

VERDELING VAN DE DBI NAAR INVESTERINGSLAND (2013)

Departement van de Statistieken van Maleisië (2014)

VERDELING VAN DE INKOMENDE DBI PER SECTOR (2013)

Departement van de Statistieken van Maleisië (2014)

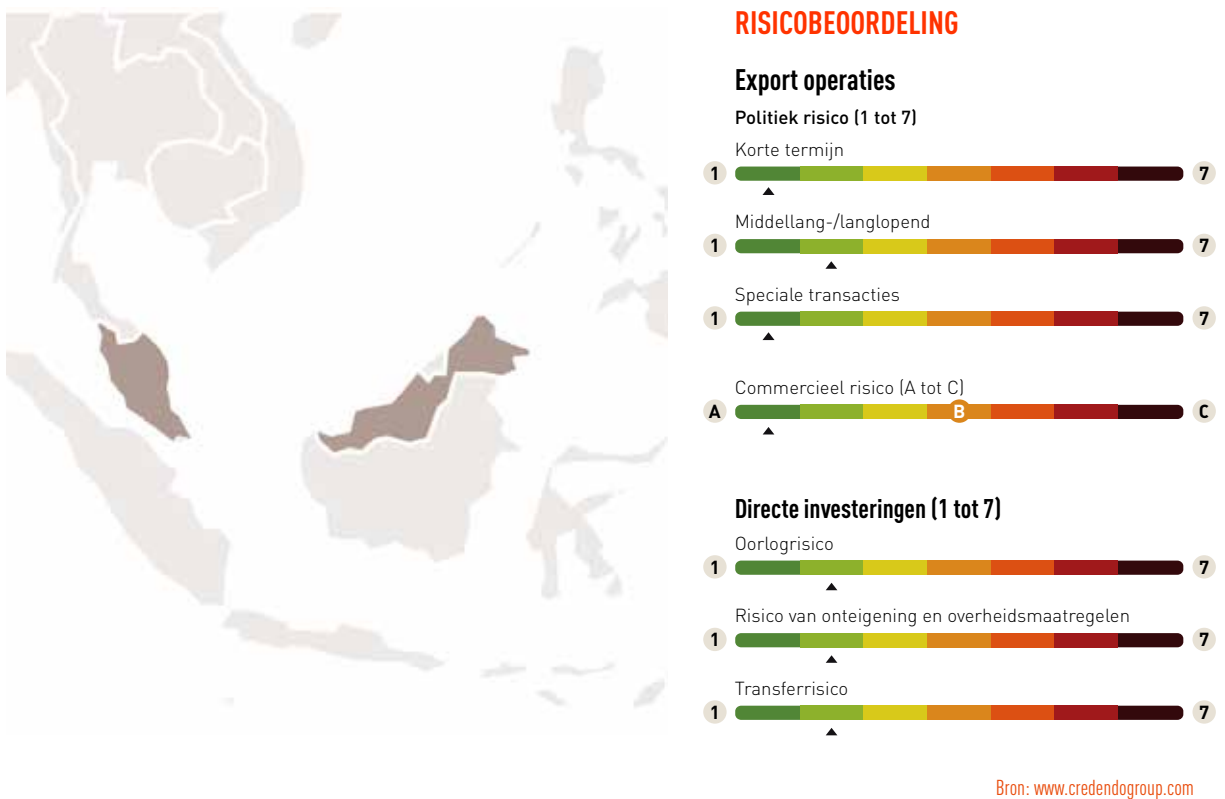
This trend will gain momentum going forward, given the continued government support to create a conducive environment for businesses in Malaysia.

Datuk Seri Mustapa Mohamed

Minister van Internationale
Handel en Industrie
(februari 2014)

2.5 RISICO BEOORDELING

2.5.1 RISICOBEOORDELING VOLGENS DE CREDENDO GROUP

Delcredere|Ducroire, Belgisch openbaar kredietverzekeraar en lid van de Credendo Group, verzekert bedrijven en banken tegen politieke en commerciële risico's van internationale handelstransacties die vooral betrekking hebben op uitrustingsgoederen, industriële projecten, aannemingswerken en diensten aan ondernemingen. Daarnaast werkt de Credendo Group voor deze

risico's samen met banken op basis van risk-sharingschema's. In het raam van die activiteit stelt de Credendo Group een landenrangschikking op volgens het risico dat ze voor de investeerders inhouden. Voor Maleisië zijn de conclusies zowel op politiek als op commercieel vlak uitstekend.

UITVOER

De “politieke risico’s” waaraan investeerders in Maleisië worden blootgesteld zijn miniem. Ze zijn van klasse 1 op kort termijn, van klasse 2 op middellange en lange termijn. Met “politieke risico’s” bedoelt men alle gebeurtenissen in het buitenland die voor de verzekerde of debiteur overmacht vormen zoals oorlogen, revoluties, natuurrampen, deviezenschaarste en willekeurige overheidsmaatregelen.

Het “commerciële risico” situeert zich in klasse A, d.w.z. een laag risico. Het gaat om het risico dat de buitenlandse privédebiteur in gebreke blijft, nl. dat hij niet aan zijn verplichtingen kan voldoen of dat hij er zich aan onttrekt zonder wettige reden. Het commerciële risico wordt niet alleen bepaald door de microsituatie van de debiteur zelf, maar ook door macro-economische systeemgebonden factoren die de betalingscapaciteit van het geheel aan debiteuren in een land beïnvloeden.

Zowel voor exporttransacties met kortlopend krediet als voor transacties met middellang/langlopend krediet kan de Credendo Group in “open account” dekking verlenen tegen het politieke en het commerciële risico, d.w.z. zonder dat een bankgarantie vereist is, en zonder verdere bijzondere voorwaarden. De maximale dekking door de Credendo Group voor het land werd vastgelegd op EUR 2.250 miljoen voor de korte termijn en de speciale transacties en op EUR 2.250 miljoen voor de middellange/ lange termijn en de investeringen.

Conform de OESO-Regeling is de maximale aflossingstermijn voor transacties op middellange- en lange termijn naar Maleisië vastgesteld op 10 jaar. Financieringen van concessionele aard zijn uitgesloten.

DIRECTE INVESTERINGEN

De Credendo Group verzekert de investeringen in dit land tegen 1) het risico op oorlog, 2) het risico op onteigening en willekeurige overheidsmaatregelen en 3) het transferrisico i.v.m. de betaling van de dividenden of de repatriëring van kapitaal. Die risico’s kunnen afzonderlijk worden verzekerd, maar ook in alle mogelijke combinaties. Alle aanvragen worden geval per geval behandeld op basis van een gedetailleerde analyse.

Het risico op oorlog omvat zowel het risico op een extern conflict als het risico op binnenlands politiek geweld. Het binnenlandse politieke geweld omvat, op zijn beurt, het extreme geval van een burgeroorlog, maar ook de risico’s op terrorisme, burgeroproer, sociaaleconomische conflicten en raciale en etnische spanningen. Maleisië haalt hiervoor een uitstekende score van 2 op 7.

Het risico op onteigening en willekeurige overheidsmaatregelen heeft niet enkel betrekking op de risico’s op onteigening en het niet-nakomen van de contractuele verbintenissen door de overheid, maar ook op de risico’s die verband houden met de (slechte) werking van het gerechtelijke apparaat en de potentiële negatieve gedragswijzigingen ten aanzien van buitenlandse investeerders. Met een score van 2 op 7 boekt Maleisië een zeer goed resultaat.

Het transferrisico is het risico dat voortvloeit uit een gebeurtenis of een beslissing van de buitenlandse overheid die de transfer van het bedrag van de door de debiteur betaalde vordering verhindert. Met een score van 2 op 7 rangschikt het land zich in de categorie van lage risico’s.

Meer informatie is beschikbaar op www.credendogroup.com.

2.5.2 ANDERE RISICO-INDICATOREN

Tal van instellingen maken inschattingen van de risico's van zakendoen in een land. We geven hier slechts een selectie van de bekendste

- ♦ In het **“Global Competitiveness Report 2013-2014”** van het World Economic Forum staat Maleisië op een 24^e positie van de 148 staten die gerangschikt worden op basis van hun concurrentiekracht. Het land bevindt zich bovendien in de top 50 voor elk van de 12 criteria in het rapport. Deze laatste preciseert dat Maleisië *“de uitzondering vormt in een zone geteisterd door bureaucratie en corruptie”*.
- ♦ Het **“Global Enabling Trade Report 2014”** van het World Economic Forum analyseert de sterktes en de zwaktes van 138 staten in relatie tot welke maatregelen ze te bieden hebben aan economische actoren voor hun internationale handel. Met zijn 25^e positie is Maleisië het 2^e land van de ASEAN na Singapore, dat voor het 4^e jaar op rij pronkt aan het hoofd van het klassement. Het rapport onderlijnt de kwaliteit van de transportinfrastructuur in Maleisië en de inspanningen op het gebied van administratieve vereenvoudiging. Het voegt eraan toe dat de kost om een container te exporteren vanuit Maleisië de laagste is ter wereld.
- ♦ In het klassement van de **“Ease of Doing Business 2014”** van de Wereldbank worden landen geëvalueerd in functie van de vlotheid om er handel mee te drijven. Een hoge rangschikking duidt op een juridisch kader bevorderlijk voor commerciële operaties. Maleisië behaalt een 6^e plaats op de 189 staten die in rekening worden genomen, of 2 plaatsen beter dan in 2013. Maleisië heeft onlangs enkele hervormingen doorgevoerd die hebben bijgedragen tot dit uitstekende resultaat: de registratiekosten voor het opzetten van een nieuwe zaak werden verlaagd, de toekenning van een bouwvergunning en de toegang tot elektriciteit werden vereenvoudigd en een minimum-salaris werd ingevoerd.
- ♦ De **kredietbeoordelaars** kennen Maleisië volgende rankings toe:
 - A- (stabiel vooruitzicht) door Standard & Poor's
 - A3 (positief vooruitzicht) door Moody's
 - A- (negatief vooruitzicht) door Fitch

3

SECTORALE BENADERING

3.1	ISLAMITISCHE FINANCIËN	40
3.2	CLEANTECH	44
3.3	CONSTRUCTIE	51
3.4	GEZONDHEIDSZORG	60

3.1 ISLAMITISCHE FINANCIËN

ONDER AUSPICIËN VAN DE SHARIA

Het islamitisch bankieren, omvat het geheel aan transacties en financiële producten die voldoen aan de principes van de Sharia, de islamitische wet. Deze is niet gekant tegen de vergoeding van geleend geld, maar wel tegen het vaste en vooraf bepaalde karakter van de interestvoet. De wet is gebaseerd op de verdeling van de winst- en verliesrekening en is van oordeel dat de winst enkel mag afhangen van de opbrengst van het gefinancierde actief.

De islamitische financiële producten richten zich in eerste instantie tot moslimklanten. Ze voldoen aan bepaalde morele waarden en vinden hun plaats in de familie van de ethische en sociaal verantwoorde producten. Volgens het ADEFI (de Vereniging voor de Ontwikkeling van het Islamitisch Financier) *“kunnen ze een aanvullend alternatief bieden op de conventionele producten en een breder cliënteel aantrekken”*.

DE VIJF PIJLERS VAN ISLAMITISCH BANKIEREN

I. VERBOD OP RENTE

Vaste, betaalde of gekregen rente die afkomstig is uit het verstrijken van tijd is verboden. De winst die wordt gemaakt resulteert enkel uit het risico dat wordt genomen door de investeerder. De investeerder is niet verzekerd van vaste en regelmatige inkomsten. Het islamitisch financieren beschouwt de rendabiliteit van het gefinancierd actief als enige basis voor de vergoeding van geplaatst kapitaal en verwerpt het concept om te vergoeden op een vaste wijze en zonder enige link met de rendabiliteit van het gefinancierd actief.

II. VERBOD OP SPECULATIE

Contracten of transacties waarbij de tegenprestaties niet exact bepaald zijn of waarvan de prijzen niet vaststaan, zijn niet toegestaan. Een contract moet gebaseerd zijn op zekere/vaste elementen en niet afhangen van het toeval. Het is verboden te gokken. Ongedekte verkopen, afgeleide producten en conventionele verzekeringen zijn daarom verboden.

III. VERBOD OP INVESTERING IN ONZEDELIJKE ACTIVITEITEN

Aangezien de islamitische godsdienst een manier van leven voorschrijft, geeft ze een aantal bevelen in verband met het dagelijkse leven. De islam verbiedt welbepaalde acties of handelingen. In het algemeen gaat het om het consumeren van bepaalde producten zoals varkensvlees, alcohol of tabak. Het gevolg is dat ook de financiering van zulke activiteiten of activiteiten die eraan worden gerelateerd verboden is.

IV. VERDELING VAN WINSTEN EN VERLIEZEN

Het islamitisch financieren stimuleert alle partijen die deelnemen aan een transactie om de risico's te delen alsook de winsten en verliezen. De islamitische moraal gaat uit van een rechtvaardige verdeling van de winsten en verliezen tussen de verschillende deelnemers van een financiële transactie. Dit systeem creëert een gewild effect van risicodeling. De islamitische financiële producten zijn contracten tussen de leverancier en de geldgebruiker die samen de risico's delen.

V. STEUNEND OP EEN REËEL ACTIEF.

Het islamitisch financieren vereist dat financiële transacties steunen op een reële economische activiteit. Elke financiering moet onderliggend een reëel en herkenbaar actief hebben.”

Bron: ADEFI

EEN DERTIG JAAR OUDE SECTOR

Het islamitisch bankieren verscheen in 1983 in Maleisië na de goedkeuring van de “Islamic Banking Act”, die de oprichting van islamitische banken toeliet. De periode van 1983 tot 1993 was een experimenteringsfase. In die periode werd een unieke merknaam opgericht, de “Bank Islam Malaysia Berhad”, die 10 jaar kreeg om zich te integreren in het lokale bankenlandschap.

De overtuigende resultaten deden de ontwikkeling van de sector in Maleisië versnellen. In 1993 introduceerde de overheid het IBS (Interest-free Banking Scheme), dat aan de basis lag van de islamitische loketten in de conventionele banken. De liberalisatie van de sector ging van start en de eerste licenties werden toegekend aan buitenlandse islamitische banken afkomstig uit de Golfstaten.

Eind 2012 telde Maleisië 16 conventionele banken met een islamitisch luik.

De ontwikkeling van het netwerk kreeg echter te maken met enkele problemen eigen aan het islamitisch bankieren: het liquiditeitsrisico, bij gebrek aan een “lender of last resort” en het kredietrisico, als gevolg van het verbod om een vergoeding te eisen op kredieten.

Maleisië overwon deze obstakels dankzij een interpretatie van de Sharia die flexibeler is dan de heersende opvatting in het Midden-Oosten. Dit bood het land een grotere creativiteit bij de ontwikkeling van financiële instrumenten.

In 1994 richtte “Bank Negara Malaysia” (BNM) eveneens de IIMM (Islamic Interbank Money Market) op, die islamitische banken toelaat om te beleggen dankzij een specifiek financieel hulpmiddel dat de gerealiseerde winst verdeelt: de “mudharabah interbank investment”.

Vervolgens lanceerde de overheid het GII (Government Investment Issue), een financieringscontract zonder vaste vergoeding, dat later evolueerde tot een contract, verhandelbaar op de secundaire markt, waardoor het liquiditeitsrisico verminderde.

In 1997 creëerde de BNM de SAC (Shariah Advisory Council), die toeziet op de conformiteit van de financiële instrumenten met de principes van de Sharia.

In 1999 kreeg de BNM eveneens de rol van “lender of last resort” toegewezen, dankzij de introductie van de BNMM (Bank Negara negotiable notes), langetermijnfinancieringscontracten, vervolgens in 2004 de ITB (Islamic treasury bills), het eerst islamitische schatkistpapier. De ontwikkeling van een interbancaire markt minimaliseert de risico's van het islamitisch bankieren dankzij de regulerende functie van de centrale nationale bank.

Talrijke teksten omkaderen deze activiteiten, zoals de “Islamic Financial Services Act” (IFSA), van kracht sinds 30 juni 2013.

HET SUCCES VAN DE SUKUKS

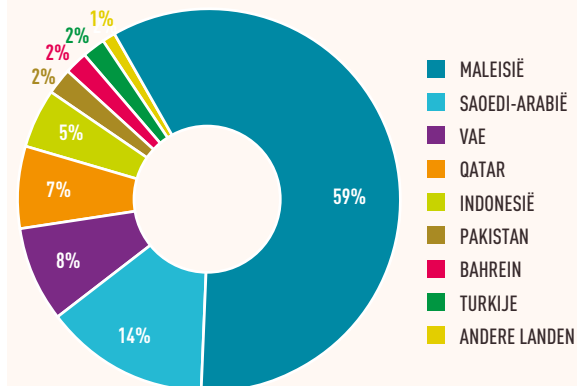
Maleisië is vandaag wereldleider op de sukuk-markt. De sukuk, een obligatieproduct, is voor het islamitisch bankieren wat een “asset backed security” (ABS) is voor het conventioneel bankieren. De sukuk heeft een vooraf vastgestelde looptijd en wordt ondersteund door echte activa die de investering kan terugbetalen, waardoor het interestprincipe omzeild wordt. De houders van een sukuk lopen een kredietrisico en ontvangen een winstaandeel, maar geen vaste interest zoals bij een ABS.

De sukuks vertegenwoordigen in Maleisië een derde van de obligatiemarkt. Sinds 2002 geeft de staat regelmatig sukuks in dollars uit. Maleisië ligt aan de basis van niet minder dan 69% van de mondiale sukuk-uitgiften, die in 2013 USD 120 miljard bedroegen.

Het totaal aan lopende sukuks bedroeg eind 2013 USD 269 miljard, wat gelijk staat aan een jaarlijkse vooruitgang van 17,5%. Maleisië bezit 59% daarvan, ter waarde van USD 158,3 miljard. Het is de enige markt die USD 100 miljard overschrijdt

De beurs van Kuala Lumpur is de eerste in dit domein, met 19 sukuks gewaardeerd aan USD 32,3 miljard (augustus 2013).

GBALE OPENSTAANDE SUKUKS PER LAND (2013)

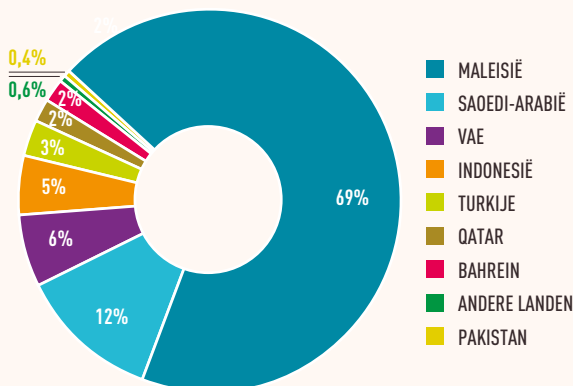
Bron: MIFC / Bloomberg, IFIS, Zawya, KFH Research Limited (januari 2014)

“BECOMING THE INDISPUTABLE GLOBAL HUB FOR ISLAMIC FINANCE”

Zoals hierboven aangetoond biedt Maleisië een gunstige omgeving voor de ontwikkeling van het islamitisch bankieren. Een van de prioritaire projecten (EPP) van het Economic Transformation Programme streeft ernaar om van het land een mondiale hub te maken (“becoming the Indisputable Global Hub for Islamic Finance”). Een van de specifieke doelstellingen is om tegen 2020 het aandeel van het islamitisch bankieren in Maleisië te laten stijgen tot 40%. De autoriteiten zullen twee grote projecten moeten aanpakken:

- ♦ Het versnellen van het codificatiewerk en de standaardisatie van de vereisten van de Sharia, teneinde innovatieve producten en diensten te kunnen lanceren
- ♦ Uitgroeien tot een kenniscentrum voor onderzoek, ontwikkeling en opleiding gewijd aan de islamitische financiën

UITGIFTE VAN SUKUKS PER LAND IN 2013

Bron: MIFC / Bloomberg, IFIS, Zawya, KFH Research Limited (januari 2014)

De hoofdstad van het land herbergt al twee internationale organismen verbonden aan islamitisch bankieren:

- ♦ ILM (International Liquidity Management Corporation)
- ♦ IFSB (Islamic Financial Services Board)

Het land telt eveneens een groot aantal instanties voor de ontwikkeling van menselijk kapitaal binnen deze sector, welke verweven ligt in een groot internationaal netwerk:

- ♦ IINCEIF (International Centre for Education in Islamic Finance)
- ♦ IBFIM (International Banking and Finance Institute of Malaysia)
- ♦ ICLIF/FIDE (International Centre for Leadership In Finance/Financial Institutions Directors' Education Program)
- ♦ ISRA (International Shariah Research Academy for Islamic Finance).

De Maleisische autoriteiten hebben eveneens het MIFC (Malaysia International Islamic Financial Centre) opgericht, een instituut voor de promotie van het islamitisch bankieren.

Het "World Islamic Banking Competitiveness Report 2013-2014" van Ernst & Young evalueert de waarde van de islamitische bancaire activa in 2012 op USD 1.540 miljard. Dit bedrag vertegenwoordigt een globale vooruitgang van 16% op vijf jaar.

Maleisië bezit 8% van deze activa, goed voor USD 120 miljard. Het land is de tweede grootste eigenaar na de Verenigde Arabische Emiraten. Samen met Qatar, Indonesië, Saoedi-Arabië, de Verenigde Arabische Emiraten en Turkije maakt Maleisië deel uit van de groep van zes islamitische markten die de meest uitgesproken groei vertonen op het gebied van financiële activa. De jaarlijkse vooruitgang bedraagt sinds 2008 20% en ligt 2,1x hoger dan die van de conventionele financiële activa. Het kabinet voorziet een gelijkaardige evolutie in de komende jaren en schat het bedrag tegen 2018 op USD 390 miljard.

Maleisië moet zijn controle over het kredietrisico blijven verbeteren om competitief te blijven met de traditionele bankensector, zijn belangrijkste concurrent. Na een moslimcliënteel dat gevoelig is voor de regels van de Sharia, trekt islamitisch bankieren vandaag immers ook een breder publiek aan, voor wie het islamitische karakter niet het enige selectiecriteria is.

3.2 CLEANTECH

3.2.1 OVERZICHT VAN DE SECTOR

In de "Environmental Performance Index 2014" rangschikt Maleisië op een 51^e positie uit 178 onderzochte landen. De cleantechsector kan onderverdeeld worden in:

- ♦ De kernsegmenten in milieu & water actief in luchtvervuiling & afvalbeheer en in waterbeheer & watervoorziening
- ♦ De opkomende segmenten gerelateerd aan hernieuwbare energie, groene gebouwen en transport, evenals energie-efficiëntie

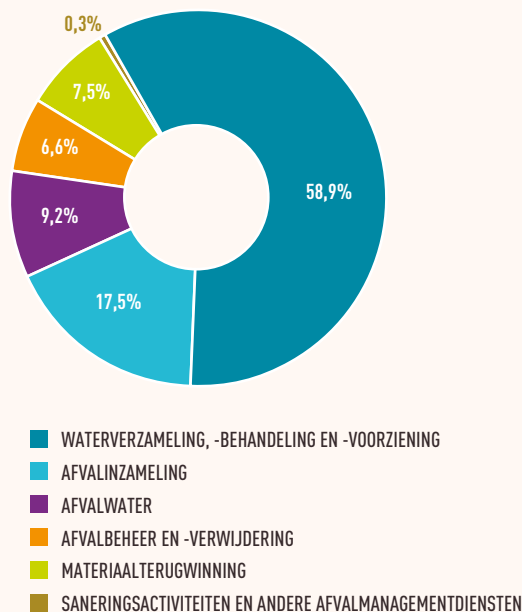
Volgens een gezamenlijke studie van USAID, APEC en de "Economic Census 2011", gepubliceerd door het Departement van de Statistieken van Maleisië, genereerde de cleantechsector in 2010 MYR 11,61 miljard (EUR 2,63 miljard) in Maleisië, wat goed is voor 2,1% van het bruto binnenlandse product.

MILIEU- EN WATERSECTOR

Sinds eind 2010 vertegenwoordigt de waarde van de bruto output voortgebracht door de milieu- en watersector MYR 7,8 miljard (EUR 1,78 miljard), of 1,38% van het Maleisische BBP, waarbij waterverzameling, -behandeling en -voorziening instaan voor 58,9% van het totaal, afvalinzameling voor 17%, afvalwater voor 9,2% en afvalbeheer en -verwijdering, materiaal terugwinning en grondsaneringsactiviteiten samen voor 14,4%. De milieu- en watersector stelt 29.710 personen tewerk.

Voorals Maleisische milieuconsulting en ingenieursbureaus zijn het laatste decennium snel geëvolueerd, wat leidde tot de opkomst van een markt van MYR 300-400 miljoen (EUR 68-90,7 miljoen) die bijna 300 bedrijven telt.

PERCENTAGE BRUTO OUTPUT
PER INDUSTRIE GROEP

Bron: Departement van de Statistieken, Maleisië, "Economic Census 2011: Water Supply, Sewerage, Waste Management and Remediation"

HERNIEUWBARE ENERGIE, GROENE GEBOUWEN EN ENERGIE-EFFICIËNTIE

Met MYR 3,76 miljard (EUR 854,29 miljoen) waarde aan bruto output bracht de hernieuwbare energie-, groene gebouwen- en energie-efficiëntiesector sinds eind 2010 0,72% van het Maleisische BBP in.

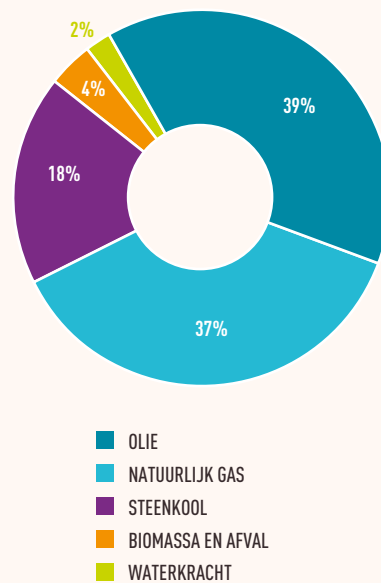
Tegen 2011 kon 4,7% van de Maleisische totale energieconsumptie toegeschreven worden aan biomassa, biogas en afval, waarbij biomassa en afval alleen 4% vertegenwoordigen.

Geschat wordt dat tegen 2020 de hernieuwbare energiesector ten minste MYR 70 miljard (EUR 15,88 miljard) aan inkomsten zal genereren voor de private sector, wat zich zal vertalen in ten minste MYR 1,76 miljard (EUR 399,14 miljoen) aan belastinginkomsten voor de overheid en in de creatie van meer dan 50.000 arbeidsplaatsen in de bouw, de exploitatie en het onderhoud van hernieuwbare energiecentrales.

Volgens het Maleisische Ministerie van Energie, Groene technologie & Water werd in 2009 bovendien de "Green Township Guideline" afgekondigd voor de ontwikkeling van Putrajaya en Cyberjaya als groene steden die dienen als "showcase" voor andere groene townships in het land, met inbegrip van programma's zoals broeikasgasvermindering en besparingen op het energie- en waterverbruik in overheidsgebouwen.

Voorts werd een infrastructuurroutekaart voor het gebruik van elektrische voertuigen vastgelegd, te beginnen met projecten zoals de "Vehicle Fleet Test" in Putrajaya uitgevoerd door PROTON, een Maleisische autofabrikant.

MALEISISCHE PRIMAIRE ENERGIECONSUMPTIE (2011)

Bron: U.S. Energy Information Administration

3.2.2 OVERHEIDSSTANDPUNT TEN AANZIEN VAN DE CLEANTECHSECTOR

INSTITUTIONEEL KADER

Departement van Milieu

Het Maleisische Departement van Milieu werd geïnstitutionaliseerd in 1975 als het handhavingsagentschap onder de Environment Quality Act.

Ministerie van Energie, Groene technologie en Water

Dit ministerie werd opgericht in 2009 tijdens de herschikking van het kabinet om de Maleisische groene technologiesector te ontwikkelen.

Autoriteit voor Duurzame energieontwikkeling

Haar primaire taak is toezicht houden op het Feed in Tariff- (FIT)¹ systeem dat een hogere lange termijn aankoopprijs garandeert voor stroom opgewekt op basis van hernieuwbare bronnen.

National Green Technology Council

De Raad is een coördinatieforum op hoog niveau voor overheidsministeries, agentschappen en de private sector, voorgezeten door de Eerste minister met werkingscomités die specifieke taken in de promotie en ontwikkeling van groene technologie op zich nemen.

OVERHEIDSINITIATIEVEN

Beleid

Beleidsverklaring: *"Green Technology shall be a driver to accelerate the national economy and promote sustainable development."*

De vier pijlers van de Maleisische overheid zijn:

♦ Energiesector:

de toepassing van groene technologie bij stroomproductie en het beheer van het energieaanbod door de industriële en de commerciële sectoren; toepassing van groene technologie in alle sectoren die energie gebruiken en in beheerprogramma's langs de vraagzijde.

♦ Bouwsector:

groene technologie in de bouw, het management, het onderhoud en de sloop van gebouwen.

♦ Afval- en afvalbeheersector:

groene technologie in het beheer en het gebruik van watervoorraden, afvalwaterbehandeling, vast afval en sanitaire stortplaatsen

♦ Transportsector:

groene technologie in het vervoer, de infrastructuur en voertuigen, in het bijzonder bio-brandstoffen en openbaarwegentransport.

De "National Green Technology Policy" gelanceerd door de Eerste minister in 2009 omvat:

- Een versterking van het institutioneel kader
- Het voorzien in een bevorderlijke omgeving voor de ontwikkeling van groene technologie
- De intensifiëring van de ontwikkeling van menselijk kapitaal in groene technologie
- De bevordering van groene technologie-onderzoek en -innovaties
- Promotie- en bewustmakingscampagnes

¹ Een systeem dat eigenaars van zonnepanelen toelaat opgewekte elektriciteit terug te verkopen aan "Tenaga Nasional Berhad" (TNB) tegen een hoger tarief. Dit genereert extra maandelijkse inkomsten voor de gebruiker wat van zonnepanelen in Maleisië een goede "return on investment" maakt.

Doel

Tijdens de Klimaatconferentie in Kopenhagen (2009) kondigde de Eerste minister van Maleisië aan tegen 2020 de uitstoot van broeikasgassen te willen terugbrengen tot 40% van de emissie-intensiteit van het BBP in 2005.

Specifiek voor de hernieuwbare energiesector keurde de overheid in april 2010 het "Renewable Energy Policy and Action Plan" goed, gevolgd door de "Renewable Energy Act en de "Sustainable Energy Development Authority Act", goedgekeurd door het parlement in 2011.

Binnen dit beleid, voorziet Maleisië ook in een groei van de hernieuwbare energiecapaciteit (uitgezonderd die van grote waterkrachtinstallaties) van 219 MW in 2011 tot 985 MW tegen 2015, goed voor 5,5% van de elektriciteitscapaciteit vergeleken met 1% in 2012 en tot 2.080 MW tegen 2020, en tot ongeveer 3.000 MW tegen 2030.

ELEKTRICITEITSGENERATIECAPACITEIT UIT HERNIEUWBARE BRONNEN:

Bovendien streeft de overheid naar een verhoging van de recyclagequota van 5% in 2011 tot 40% in 2020, gezien de "Solid Waste and Public Cleansing Act 2007" volledig in werking is getreden en de privatisering van het afvalbeheer in 2011 werd afgerond. Dit proces werd vergezeld door talrijke liberalisatie-initiatieven, met als voorbeelden de toelating van een 100% buitenlandse deelneming in verbrandingsdiensten sinds 2012 en de toelating van een buitenlandse deelname van niet meer dan 51% in andere sectoren zoals afvalwaterbeheer en diensten voor de verwijdering van vast afval.

Fiscale stimuli en investering

Volgens het Ministerie van Energie, Groene technologie en Water, biedt de Maleisische overheid aantrekkelijke fiscale stimuli aan ter bevordering van hernieuwbare energiegeneratie en de adoptie van energie-efficiëntie-initiatieven onder producenten en gebruikers, waarbij vier belangrijke richtsnoeren zijn opgenomen:

- Fiscale stimuli voor activiteiten die verband houden met de opwekking van energie op basis van hernieuwbare energiebronnen
- Fiscale stimuli voor ondernemingen die energiebesparende diensten aanbieden
- Fiscale stimuli voor bedrijven die investeren om te besparen in het eigen energieverbruik
- Fiscale stimuli voor constructieactiviteiten waarvoor een "green building index certificate" wordt verkregen

In de groene transportsector werden bijvoorbeeld stimuli aangenomen om het aantal voertuigen op gas en hybride-auto's te verhogen, waaronder een vermindering van de wegenbelastingen en de importheffingen voor franchisehouders (een 100%-vrijstelling van importheffingen voor franchisehouders van hybride-wagens) en een vrijstelling van de omzetbelasting op kits en noodzakelijke componenten.

Het "Green Technology Financing Scheme" (GTFS) voor 2011-2015, gelanceerd door de Eerste minister van Maleisië, weerspiegelt zijn inspanningen om het aanbod en het gebruik van groene technologie te verbeteren. De regeling zou ondernemingen die groene technologie produceren met een waarde van niet meer dan MYR 50 miljoen (EUR 11,34 miljoen) en gebruikers met een waarde van niet meer dan MYR 10 miljoen (EUR 2,27 miljoen) ten goede kunnen komen.

Als teken van betrokkenheid zal de overheid 2% van de totale interest/winst ratio dragen en een garantie van 60% van het te financieren bedrag voorzien via Credit Guarantee Corporation Malaysia Berhad (CGC), terwijl de overige 40% finan-

ciële risico's gedragen zullen worden door deelnemende financiële instanties (PFI's). Verwacht wordt dat de regeling voordelen zal bieden aan meer dan 140 ondernemingen, waarvoor de aanvragen vanaf 1 januari 2010 konden worden ingediend.

Tegen eind april 2014 werden 308 bedrijfsprojecten met een goedgekeurde waarde van MYR 1,89 miljard (EUR 423,39 miljoen) gecertificeerd door GTFS, gaande van propere energie, water & afvalmanagement, groene gebouwen tot groene voertuigen.

Om bijvoorbeeld de watertekorten in de regio Kuala Lumpur aan te pakken, investeert de overheid in programma's voor de bescherming van watervoorraden, "de oogst van regenwater" en in grondwaterontwikkeling. In 2012 voorzag de

overheid een investering van MYR 50 miljoen (EUR 11,34 miljoen) voor de uitbreiding van het programma voor de oogst van regenwater tot Sabah en MYR 400 miljoen (EUR 90,75 miljoen) voor een upgrade van de watervoorzieningsinfrastructuur in geselecteerde Felda-gebieden.²

Bovendien introduceerde het land, onder de "Renewable Energy Act", afgekondigd onder het 10^e "Malaysian Plan" (2011-2015) en geïmplementeerd in december 2011, een "Feed-in"-tarief voor zonne-energie-, biomassa-, biogas- en miniwaterkrachtprojecten, om het aanbod van groene energie op lange termijn te verzekeren door ervoor te zorgen dat de elektriciteit geproduceerd door hernieuwbare energiegeneratoren met winst verkocht kan worden.

² Het grootste agrobédrijf van Maleisië en de grootste plantageoperator

3.2.3 TOONAANGEVENDE SPELERS IN DE INDUSTRIE

De toonaangevende spelers in de milieu-industrie zijn:

Milieu-industrie	Toonaangevende bedrijven
Milieu consulting	- ERM (V.S.), CH2M Hill (V.S.), ENVIRON(V.S.) - ERE, Green Edge Consult, Enviro Asia Sdn Bhd, Environmental Science Sdn. Bhd., Alam Sekitar Malaysia Sdn Bhd, Europasia Engineering Services Sdn Bhd (Maleisië)
Milieutechniek	- SMHB Sdn Bhd, HSS Integrated Sdn Bhd, Ranhill Bersekutu, Miconsult, SP Multitech Sdn Bhd (Maleisië)
Controleapparatuur voor luchtvervuiling	- ALSTOM Asia Pacific Sdn Bhd (Frankrijk), Mitsubishi Heavy Industries (Japan) - Lurgi Sdn Bhd, Hitachi Asia Sdn Bhd (Maleisië)
Vast afvalbeheer	- ALAM Flora Sdn Bhd³, SWM Environment Sdn Bhd⁴ (Maleisië)
Gepland of gevaarlijk afvalbeheer	- Kualiti Alam Sdn Bhd, Trinekens Sdn Bhd, Meridian World Sdn Bhd (Maleisië)
Medisch afvalbeheer	- Faber Medi-Serve Sdn Bhd⁵, Radicare Sdn Bhd⁶, Pantai Medinvest Sdn Bhd⁷ (Maleisië)
Chemisch afvalbeheer	- Chemquest Group (Maleisië)

De belangrijkste spelers in de waterindustrie omvatten:

Waterindustrie	Toonaangevende bedrijven
Afvalwaterbehandeling	- Veolia Water (Frankrijk) - Indah Water Konsortium Sdn Bhd⁸, Taliworks Corporation Berhad (Maleisië)
Watervoorziening en beheer	- SAJ Holdings Sdn Bhd, Air Kelantan Sdn Bhd, Laku Management Sdn Bhd, Perbadanan Bekalan Air Pulau Pinang Sdn Bhd, Syarikat Bekalan Air Selangor Sdn Bhd, Syarikat Air Terengganu Sdn Bhd, Syarikat Air Melaka Berhad, Konsortium ABASS Sdn Bhd (Maleisië)
Water- en afvalwateruitrusting	- Kurita Water (Japan), Organo Asia (Japan) - Nalco Industrial Services Malaysia Sdn Bhd, Biwater Sdn Bhd, Ionics Technology Sdn Bhd, Envirogard Sdn Bhd, Water Engineering Technology Sdn Bhd, Universal Environmental Resources Sdn Bhd, KIJ Ultra Supreme Filtration Sdn Bhd, Tsurumi Pump Sdn Bhd, Sime Group, Berjaya Group, YTL Group (Maleisië)

De toonaangevende spelers in de hernieuwbare energie-industrie omvatten:

Renewable energy	Toonaangevende bedrijven
Zonne-energie	- Phoenix Solar Group (Duitsland)⁹ - Yingli Green Energy Holding Company Limited (China) - First Solar Inc, DitrolSolar¹⁰, Green Innotech Sdn Bhd (Maleisië)
Biomassa	- TSH Bio Energy Sdn Bhd, Builders Biomass Sdn Bhd (Maleisië)
Biogas	- SP Multitech Renewable Energy Sdn Bhd (Maleisië)

³ ALAM Flora Sdn Bhd is het grootste vaste afvalbeheersbedrijf in Maleisië en is actief in de centrale en oostelijke regio's van het eiland.

⁴ SWM Environment Sdn Bhd is een grote ophaal- en beheersdienst voor vast afval in de staten Johore, Malacca en Negeri Sembilan en voorziet in een geïntegreerde afvalbeheersdienst.

⁵ Dienstenhospitaal en – ziekenhuizen in de staten Perlis, Kedah, Penang, Perak, Sarawak en Sabah

⁶ Meestal actief in Kuala Lumpur, Putrajaya, Kelantan, Pahang en Terengganu.

⁷ Een filiaal van Pantai Holdings Berhad, voornamelijk actief in de staten Johor, Negeri Sembilan en Melaka.

⁸ IWK is volledig in het bezit van de Maleisische overheid en is verantwoordelijk voor het verstrekken van rioleringsdiensten, het beheer en onderhoud van 5.594 openbare rioleringscentrales en 14.295 km aan rioleringspijpleidingen, ten dienste van een bevolking van 18,7 miljoen op een totaal ongeveer 28 miljoen in Maleisië.

⁹ Phoenix Solar AG Germany met hoofdzetel in Sulzemoos is het moederbedrijf van Phoenix Solar Sdn Bhd.

¹⁰ DitrolSolar is de Maleisische toonaangevende full-service provider van zonne-energie voor residentiële, commerciële, industriële projecteigenaars.

3.2.4 MARKTPOTENTIEEL EN ZAKELIJKE OPPORTUNITEITEN

Volgens het Ministerie van Energie, Groene technologie en Water ligt het hernieuwbare energiepotentieel van Maleisië in talrijke bronnen waaronder bosresidu's, biomassa uit palmolie, thermische- en fotovoltaïsche zonne-energie, molenresidu's, gemeentelijk afval, rijstviezen en stortgas.

Zonne-energie, biomassa, windenergie en golfkracht worden beschouwd als de vier meest geschikte en beschikbare hernieuwbare energiebronnen in Maleisië. Met een gemiddelde jaarlijkse radiatie van 400-600 MJ/m² biedt zonne-energie zonder twijfel de bron met het meeste potentieel. Daarnaast wordt het technische potentieel van biomassa geraamd op 29.000 MW, met name vanwege de omvang van de Maleisische palmolie-industrie, waarbij elk van de 400 palmoliemolens de mogelijkheid bezit om uit zijn vloeibare afvalstoom gemiddeld 1 MW aan hernieuwbare energie te produceren.

Aan de andere kant zijn waterzuiveringsinstallaties in opmars in Maleisië, als antwoord op de stijgende vraag naar betere en meer doeltreffende sanitaire diensten als gevolg van de economische groei van het land. Een goede waterzuivering is primordiaal in Maleisië gezien ongeveer 98% van de zoetwatervoorraad afkomstig is van oppervlaktewater. De inwoners van het land brengen op jaarbasis ongeveer 6 miljoen ton afvalwater voort, waarvan het meeste wordt behandeld en nadien opnieuw vrijgegeven in de rivieren. Voorts wordt verwacht dat de huishoudelijke en industriële vraag naar water over de komende 50 jaar zal verdrievoudigen, terwijl de waterconsumptie per capita zal verdubbelen tegen 2020.

OPPORTUNITEITEN

De volgende sectoren bieden aanzienlijke mogelijkheden voor groei:

- ◆ Recyclage van landbouwafval en agrarische bijproducten, chemicaliën, en gereconstitueerde spaanplaten/producten op houtbasis.
- ◆ Levering van afvalwaterbehandelingssystemen, controleapparatuur, afvalwaterrecyclage-apparatuur, slibdrogers en industriële zuiveringssystemen
- ◆ Levering van behandelingscentrales voor gemeentelijk afval en materiaal aan het Indah Water Konsortium (IWK) en aan ontwikkelaars waarmee het IWK contracten heeft afgesloten. Vanuit het IWK is er vraag naar nieuwe rioleringsbehandelingsonderdelen zoals pompen, beluchters, mixers, filters, schermen en waterbewakingstoestellen
- ◆ Afvalminimalisatietechnologieën, recyclage en verwijdering van gevaarlijk afval (toxische metalen en laagradioactief slib, medisch afval) en biobodemsaneringstechnologieën
- ◆ Olie-terugwinningstechnologie om gebruikte oliën terug te winnen van industrieën en scheepsslib
- ◆ Waarnemingsapparatuur voor de luchtkwaliteit en de uitstoot van voertuigen, industriële luchtwassers, analyseapparaten voor rookgasuitstoot en controleapparatuur, stofverzamelaars, controlesystemen voor de luchtverontreiniging binnenshuis en luchtbezuinigingsapparatuur voor stroomcentrales en stookinstallaties
- ◆ Milieuaudits, beheerssystemen en effectbeoordelingen. Risicoanalyses, een nieuwe eis voor milieueffectbeoordeling gekoppeld aan de petroleum- en chemische industrieën
- ◆ Privatisering van vast afvalbeheer zou mogelijkheden moeten bieden voor de levering van spitstechnologieën, materiaal en stortdiensten. Er bestaan ook opportuniteiten voor kleine en middelgrote afvalverbrandingsinstallaties, afvalrecyclage en compostering, het ontwerpen van stortplaatsenontwerp en percolaatbehandelingsdiensten.
- ◆ Energiebesparende apparatuur en technologie voor het verhogen van de efficiëntie en de kosteneffectiviteit

3.3 CONSTRUCTIE

De Maleisische constructiesector wordt onderverdeeld in:

1. Residentiële constructie
2. Non-residentiële constructie
3. Civieltechnische constructie of infrastructuur

De constructiemarkt is zeer competitief. De meeste toonaangevende spelers (aannemers, architecten, en leveranciers van bouwmaterialen) bevinden zich in en rond Klang Valley. De markt wordt geleid door beursgenoteerde en lokale aannemers, terwijl buitenlandse participatie in het bijzonder wordt aangemoedigd in sectoren als duurzaam bouwen, intelligente constructies en energie-efficiënt bouwen.

3.3.1 OVERZICHT VAN DE SECTOR EN VOORUITSICHTEN

OVERZICHT

De Maleisische bouwsector droeg vanaf 2013 voor MYR 41,28 miljard (EUR 9,53 miljard) rechtstreeks bij aan het bruto binnenlandse product. De branche vertegenwoordigt 4,2% van het BBP en kende het voorbije jaar een expansie van 12,9%. Deze sector biedt meer dan 800.000 jobs en vormt een belangrijk onderdeel van de Maleisische economie dankzij de interactie met andere industrietakken, zoals de metaalverwerkende en werkbouwkundige industrie en de toerisme sector. Het is een belangrijke economische motor voor Maleisië. De onderstaande tabel toont de ontwikkeling van de Maleisische bouwsector in vergelijking met enkele andere belangrijke economische sectoren:

BBP PER SOORT ECONOMISCHE ACTIVITEIT TEGEN LOPENDE PRIJZEN, 2011-2014 TOT MAART

	Percentage verandering in vergelijking met overeenkomstige periode voorbije jaar				Aandeel BBP (in %)			
	2011	2012	2013	2014 tot maart	2011	2012	2013	2014 tot maart
Landbouw	26,3	-9,3	-2,9	12,3	11,8	10,0	9,3	9,2
Mijnbouw en steengroeven	6,7	5,4	1,6	9,0	10,4	10,3	10,0	11,0
Productie	10,0	6,1	3,4	9,8	24,3	24,2	23,9	23,6
Constructie	9,6	23,4	12,9	20,4	3,3	3,9	4,2	4,5
Diensten	9,4	9,1	6,9	8,8	49,2	50,4	51,5	50,7

Bron: Departement van de Statistieken en Ministerie van Financiën, Maleisië

In 2013 werd de industriële groei vooral aangedreven door een uitbreiding van de residentiële subsector (29,7%) en ondersteund door een toename van de civieltechnische subsector, dankzij de voortdurende implementatie van grote transport-gerelateerde infrastructuurwerken en olie- en gasprojecten.

Verder werd de branche ondersteund door een sterk momentum in een aantal gerelateerde dienstensubsectoren die een aanzienlijke instroom van investeringen kenden, in het bijzonder de immobiëlesector met 318.130 transacties in 2013, een toename in waarde van 6,7% tot MYR 152,37 miljard (EUR 35,19 miljard) en een volumekrimp van 10,9% in vergelijking met 2012.

Opdeling van investeringen in dienstensectoren gerelateerd aan constructie, 2012 en 2013 (tot september):

Subsectoren	Totale Investering (MYR miljoen)		Buitenlandse investering (MYR miljoen)	
	2012	2013 (tot September)	2012	2013 (tot September)
Immobiële	58.776,7	83.314,2	1.325,2	2.187
Transport	8.730,4	7.887,8	231,5	908,3
Hotel & Tourisme	8.890,5	7.025,6	320,6	825,4
Nutsbedrijven	12.566	9.063,3	0	0

Bron: Malaysia Investment Development Authority

De gezondheid van de Maleisische bouwsector kan anderzijds ook aangetoond worden via de “*construction sector indicators*”, gepubliceerd door Bank Negara Malaysia, de Centrale Bank van Maleisië:

Construction sector indicators		2011	Percentage jaarlijkse verandering 2011	2012	Percentage jaarlijkse verandering 2012	2013	Percentage jaarlijkse verandering 2013	2014 (tot maart)
Licenties van ontwikkelaars, huizenverkoop en reclamevergunningen (aantal)	Nieuw	1.240 (uitgezonderd licenties van ontwikkelaars)	16,1%	2.822		1.555	-44,9%	282
	Vernieuwing	1.482 (uitgezonderd licenties van ontwikkelaars)	-2,4%	2.220		2.105	-5,2%	417
Goedgekeurde huisvestingsaanvragen (aantal)		159.653	32,2%	235.249	47,4%	177.568	-24,5%	24.493
Vervaardiging van andere werken van beton, cement en gips (index)		97	6,5%	141	45,4%	148,6	5,4%	179,5
Vervaardiging van ijzer- en staalproducten (index)		106	5,4%	97,8	-7,7%	102,7	5,0%	96,4
Vervaardiging van bouwgerelateerde producten (index)		132	13%	105,6	-20%	106,9	1,2%	104,3
Leningen goedgekeurd voor de bouw (MYR miljoen)		32.168	26%	26.307	-18,2%	23.532	-10,5%	3.853
Uitstaande leningen aan de bouwsector (MYR miljoen)		40.284	4,8%	44.503	10,5%	49.825	12%	51.458
Malaysian House Price Index		154,6	9,9%	172,8	11,8%	192,9	11,6%	199,7
Import van bouw materiaal en minerale producten (MYR miljoen)		4.942	13,9%	4.909	-0,7%	4.979	1,4%	1.203

Bron: Bank Negara Malaysia

VOORUITZICHT

Verwacht wordt dat de output van de constructiesector tussen 2013 en 2017 een Compound Annual Growth Rate zal behalen van 11,48%, welke volgens Trimetric (een consultant) zal worden ondersteund door de groeiende economie van het land en de toegenomen overheidsuitgaven op het gebied van openbare infrastructuur.

Voor 2014 kunnen sommige verwante economische sleutelindicatoren wijzen op een toenemende ontwikkeling van de sector:

- ♦ Een economische groeiratio van 6,2% in het eerste kwartaal van 2014 (Q4 2013: 5,1%)
- ♦ Een toename van de binnenlandse vraag van 7,4% in het eerste kwartaal van 2014, aangedreven door een stijging van de consumptie en de private investeringen (Q4 2013: 6,7%)
- ♦ Een publieke consumptiegroeiratio van 11,2% in het eerste kwartaal van 2014 (Q4 2013: 5,2%)

Andere factoren, zoals wijzigingen in de bevolkingssamenstelling (een jaarlijkse bevolkingsgroeiratio van ongeveer 2%), migratie (onder het Malaysia My Second Home Program) en de socio-economische groei, zorgen ook voor een uitbreiding van de constructiemarkt.

3.3.2 Overheidsinitiatieven

OVERHEIDSAGENTSCHAPPEN

De overheid is een belangrijke speler in de industrie via volgende agentschappen:

- ♦ Ministry of Works
- ♦ Public Works Department
- ♦ Construction Industry Development Board
- ♦ Contractor Service Centre
- ♦ Board of Engineers
- ♦ Board of Architect
- ♦ Board of Surveyors

De Construction Industry Development Board (CIDB), een statutaire raad onder de Ministry of Works, werd in 1994 door de overheid opgezet met als doel de ontwikkeling van de Maleisische constructie-industrie te promoten en deze te moderniseren.

De CIDB is verantwoordelijk voor het maken van aanbevelingen aan de regering over kwesties die te maken hebben met de Maleisische constructie-industrie. Daarnaast beheert het de belangrijke onderdelen van de industrie, met inbegrip van de registratie van aannemers, het verruimen van de kennisbasis van de industrie, training, veiligheid en onderwijs.

BELEID

De overheid heeft een reeks initiatieven ondernomen om de economische heropleving te ondersteunen (zie 2.1):

- ♦ De NKEA (national key economic area) “*development of Greater Kuala Lumpur and the Klang Valley*”, onder het ETP (Economic Transformation Programme), die niet enkel een transitie omvat naar ecologische wijken en gebouwen, maar eveneens de ontwikkeling van het gebied rond de Klang Vallei
- ♦ De NKEA onder het ETP “gezondheidszorg”
- ♦ De NKRA onder het GTP (Government Transformation Programme) “modernisering van de basisinfrastructuur op het platteland”
- ♦ De NKRA onder het GTP “modernisering van het openbaar vervoer stedelijke zones”
- ♦ De oprichting van vijf regionale economische corridors van Maleisië (Iskandar Malaysia, Northern Corridor Economic Region, East coast Economic Region, Sarawak Corridor Renewable Energy, Sabah Development Corridor)

OVERHEIDSUITGAVEN

Het 10^e vijfjarenplan (2011-2015) voorziet MYR 230 miljard (EUR 53,1 miljard) voor ontwikkelingsprojecten en MYR 20 miljard (EUR 4,6 miljard) voor de facilitatiefondsen “to create a strong demand for the construction industry”. 60% van het ontwikkelingsbudget ter waarde van MYR 138 miljard (EUR 31,84 miljard) is bestemd voor fysieke ontwikkeling, terwijl de MYR 20 miljard aan facilitatiefondsen tot doel heeft om de private sectorinvesteringen in de industrie aan te trekken.

Voor het fiscale jaar 2014 werd een totaal van MYR 46,5 miljard (EUR 10,73 miljard) aan federale ontwikkelingsuitgaven opzij gezet, waarvan 2,4% voor de huisvestingssector, 19,6% voor de vervoerssector en 7,7% voor de openbare nutsbedrijven.

PUBLIEK-PRIVATE PARTNERSCHAPPEN

Om de private investeringen in de sector te bevorderen werden in 2010, als onderdeel van het 10^e Maleisische plan (2011-2015), 52 projecten met een hoge impact aangekondigd voor een globale waarde van MYR 63 miljard (EUR 14,55 miljard). De uitvoering van deze projecten gebeurt via publiek-private-partnerschapsstructuren. Een aantal van de geplande projecten hebben betrekking op tolwegen, elektrische kolencentrales, spoorwegprojecten, luchthavenuitbreiding, publieke huisvesting, ontwikkeling van de “Malaysian Rubber Board”, de oprichting van ziekenhuizen en universiteitscampussen, infrastructuurverbetering en de ontwikkeling van een geïntegreerde transportterminal en vijf economische corridors.

Tussen 2010 en 2013 had de Public-Private Partnership Unit onder het Departement van de Eerste minister 137 projecten goedgekeurd en MYR 115 miljard (EUR 26,53 miljard) private sectorinvesteringen gemobiliseerd. Voor het jaar 2014 heeft de overheid MYR 2,7 miljard (EUR 623 miljoen) aan publiek-private-partnerschapsprojecten toegewezen via de facilitatiefondsen.

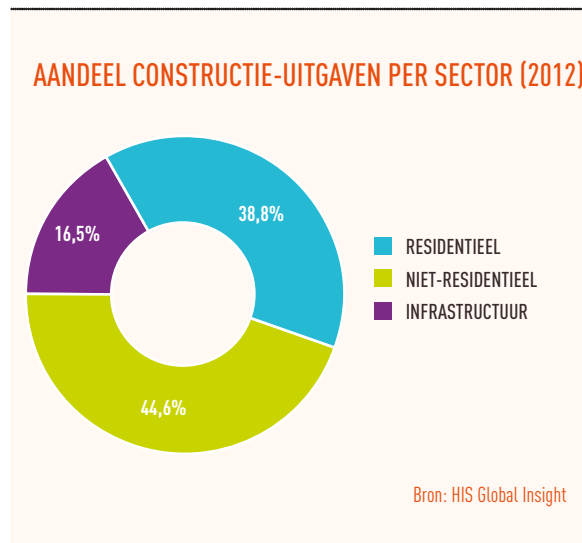
GROENE CONSTRUCTIE

De overheid lanceerde de “Green Buildings Mission Campaign”, gedragen door een overheidsfinanciering van ongeveer MYR 1,5 miljard (EUR 346,1 miljard). Ook werden fiscale stimuli voor de ontwikkeling van groene technologie en de promotie van constructie-opportunities (2011-2015) toegewezen.

3.3.3 SUBSECTOREN

De Maleisische bouwsector kan grofweg onderverdeeld worden in de residentiële, de niet-residentiële en de infrastructuursubsector. De constructie-uitgaven (publieke en private) bedroegen in 2012 USD 17,6 miljard (EUR 12,94 miljard) en verwacht wordt dat deze in de periode 2013-2018 jaarlijks met 4,5% zullen stijgen.

Eind 2012 vertegenwoordigde de niet-residentiële branche 44,6% van de totale uitgaven, gevolgd door de residentiële ontwikkelingen (38,8%) en de infrastructuur (16,5%).

Op lange termijn zou de infrastructuur met 5% op jaarbasis echter de grootste groei in constructie-uitgaven kennen, gevolgd door de residentiële constructie (4,7%). De niet-residentiële constructie zou een jaarlijkse toename van 4% optekenen.

RESIDENTIËLE SUBSECTOR

In het "Federal Government Development Expenditure 2014" werd MYR 1.047 miljoen (EUR 241,6 miljoen) of 2,4% van de totale uitgaven voorzien voor het huisvestingsprogramma. Dit is een significante stijging in vergelijking met 2013, toen MYR 643 miljoen (EUR 148,4 miljoen), of 1,4% van de totale uitgaven aan dit programma werd besteed.

Volgens de Real Estate and Housing Developers Association behield de residentiële subsector in 2013 met 64% het grootste aandeel van de vastgoedmarktactiviteiten. De branche was goed voor 246.255 verkopen met een waarde van RYM 72,06 miljard (EUR 16,63 miljard).

In het regionale marktsegment droeg de staat Selangor voor 26,1% bij tot de nationale residentiële verkopen, gevolgd door Johor (13,7%), Perak (11,4%), Pulau Pinang (7,2%) en Kedah (6,0%).

Als gekeken wordt naar de marktverdeling op basis van prijs, daalden de huizentransacties in de prijsklasse tussen MYR 100.000 tot MYR 200.000 in 2012, terwijl de transacties in de prijsklasse MYR 250.000 tot MYR 500.000 in datzelfde jaar stegen. Het middensegment toonde zich het meest dynamisch. De verkopen van huizen tussen MYR 250.000 en MYR 500.000 vertegenwoordigden 27,30% van het totaal. Bovendien steeg de vraag naar "high-end units" met een prijs boven MYR 500.000, al voor het vierde jaar op rij. In 2013 genereerde dit segment 12,9% van de totale verkopen.

Eind 2013 werden 4,72 miljoen afgewerkte huizen aangeboden op de markt, 696.557 andere waren bijna afgerond en er waren plannen voor nog 615.815 bijkomende units.

NIET-RESIDENTIËLE SUBSECTOR

De niet-residentiële subsector bestaat uit commercieel vastgoed, winkelcentra, kantoren op maat, industrieel vastgoed en recreatief vastgoed.

- ◆ In 2013 waren er 20.185 verkopen van winkels voor een waarde van MYR 14,11 miljard (EUR 3,26 miljard), een toename van 3,2% in waarde en een daling van 9,8% in volume, in vergelijking met 2012.
- ◆ In 2013 werden er 20 nieuwe winkelcentra voltooid, wat de totale winkeloppervlakte in Maleisië eind 2013 op 12,39 miljoen km² bracht, waarvan 2,53 miljoen km² beschikbaar was. Een extra 457,440 km² aan winkelruimte is ingepland, terwijl 1,25 miljoen km² zich in verschillende fasen van constructie bevinden.
- ◆ Wat de speciaal gebouwde kantoorruimtes betreft kende Maleisië in 2013 29 nieuwe verkopen met een waarde van MYR 1,27 miljard (EUR 293 miljoen) tegenover 24 in 2012
- ◆ De industriële eigendomssector droeg in 2012 voor 2,2% bij in volume en voor 8,1% van de totale vastgoedmarkt.
- ◆ De bouw van recreatief vastgoed kende een verdere verbetering in overeenstemming met de groei van de toeristische sector. Vanaf 2013 werd een totaal van 2.003 transacties geregistreerd voor hotels ter waarde van MYR 1,95 miljard (EUR 450 miljoen) en 22 transacties van recreatieve eigendommen ter waarde van MYR 18,17 miljoen (EUR 4,2 miljoen).

Bovendien bedroegen de investeringen in reizen en toerisme in 2013 MYR 20,7 miljard (EUR 4,78 miljard) of 7,7% van de totale investeringen. Geschat wordt dat deze in 2014 zullen stijgen met 5,1% en in de komende 10 jaar met 5,7% op jaarbasis tot MYR 37,7 miljard (EUR 8,7 miljard) in 2024 (9% van het totaal).

Meer specifiek werd toerisme aangeduid als een van de 12 National Key Economic Areas onder het Economic Transformation Programme. In aanvulling daarvan streeft het Malaysia Tourism Transformation Plan ernaar om tegen 2020 36 miljoen toeristen aan te trekken en MYR 168 miljard aan inkomsten te genereren. Dit leidde tot verschillende initiatieven met de bedoeling meer 4- en 5-sterrenhotels naar Maleisië te brengen

INFRASTRUCTUUR SUBSECTOR

De Maleisische infrastructuurindustrie kan opgedeeld worden in sociale infrastructuur en overheidsinitiatieven.

De sociale infrastructuur verwijst naar ontwikkelingen met een openbaar nut, zoals scholen, ziekenhuizen, stadia, sportfaciliteiten en openbare bibliotheken. Bijzondere aandacht wordt besteed aan de gezondheidszorg en de wellness-sector.

Aan de ene kant wordt de gezondheidszorgsector geïdentificeerd als een van de NKEA's. Het consultancy bedrijf Frost & Sullivan verwacht voor de periode 2011-2020 een "Compound Annual Growth Rate" (CARG) van 14,5% voor deze branche. Als onderdeel van het 10^e Maleisische plan heeft de overheid de ontwikkeling vooropgesteld van 197 hospitalen - waarvan 156 op het platteland, 41 gemeenschapzorgklinieken, vier nieuwe ziekenhuizen en vier vervangingshospitalen. Bovendien zal er een sterke vraag zijn op de ouderenzorgmarkt, waarvan de totale ontwikkelingskosten tussen 2010 en 2020 worden geschat op EUR 829,1 miljoen.

Aan de andere kant hebben de overheidsinitiatieven betrekking op grootschalige overheidsprojecten, zoals industriële zones, stads- of townshipontwikkeling, industriële ontwikkelings-schema's en in het bijzonder de oprichting van economische corridors, die verschillende infrastructuurconstructieprojecten met hoge impact met zich mee brengen:

- ♦ Het Kuala Lumpur International Financial District, met constructieaanvang in 2020 en een geschatte waarde van MYR 26 miljard (EUR 6,5 miljard). Het moet de positie van het land in de financiële dienstensector versterken.
- ♦ Het West Coast Expressway (WCE)-project aangekondigd in 2014 met een waarde van MYR 5,04 miljard. Een consortium van IJM en KEB is hierbij de belangrijkste aannemer die door de overheid werd aangesteld.
- ♦ Een derde lijn voor het Light Rapid Transit (LRT) System in Kuala Lumpur, waarvan de haalbaarheidsstudie, uitgevoerd door het nationale infrastructuurbedrijf Syarikat Prasarana Negara, werd voltooid in mei 2014. De lijn zal 36 km lang zijn en ongeveer MYR 9 miljard (EUR 2,08 miljard) kosten.

3.3.4 BOUWCONTRACTEN EN AANNEMERS

Alle bouwbedrijven, zowel de lokale als de buitenlandse, zijn verplicht om zich in Maleisië te registreren bij de Construction Industry Development Board (CIDB) alvorens werken uit te voeren.

Hieronder worden 9 specifieke registratieklassen opgesomd. Een aannemer is niet gerechtigd constructieprojecten uit te voeren met een waarde die hoger ligt dan die van de hem toegewezen registratieklasse:

Niveau van de aanbestedingscapaciteit:

- ♦ G1 : RM 0 – MYR 200.000
- ♦ G2 : RM 200.000 – MYR 500.000
- ♦ G3 : RM 500.000 – MYR 1.500.000
- ♦ G4 : RM 1.500.000 – MYR 3.000.000
- ♦ G5 : RM 3.000.000 – MYR 5.000.000
- ♦ G6 : RM 5.000.000 – MYR 10.000.000
- ♦ G7 : RM 10.000.000 – MYR 30.000.000
- ♦ G8 : RM 30.000.000 – MYR 100.000.000
- ♦ G9 : RM 130.000.000 – Geen limiet

Op basis van de registratieregisters van juli 2014 waren er 72.690 aannemers geregistreerd bij het CIDB en 116.972 werven.

Aantal geregistreerde aannemers en werken per klasse op 4 juli 2014

Klasse van de aannemer	Aantal geregistreerde aannemers	Aantal geregistreerde werven (contracten)
G9	84	171
G8	226	361
G7	600	973
G6	1.324	2.196
G5	1.313	2.569
G4	1.693	2.790
G3	1.192	2.142
G2	3.264	6.122
G1	62.994	99.648
Total	72.690	116.972

Bron: Construction Industry Development Board

De overgrote meerderheid van de geregistreerde aannemers in Maleisië behoren tot de klasse G1. Van de geregistreerde werven kunnen er 28.654 of 24,4% worden omschreven als “bouwkundige werken” (infrastructuur), terwijl 54.509 werven, goed voor 4,6% van het totaal, kunnen worden gecategoriseerd als “algemene bouwwerken”.

3.3.5 TOONAANGEVENDE INDUSTRIËLE SPELERS:

- ♦ **YTL Corporation Berhad**, opgericht in 1955, is een Maleisisch infrastructuurconglomeraat dat als een kleine bouwfirmas is uitgegroeid tot een internationaal nutsbedrijf met veel activiteitsdomeinen gaande van openbare diensten, bouw, hoge snelheidstreinen en vastgoed tot hotels en resorts.
- ♦ **IJM Corporation Berhad** werd opgericht in 1983. De lokale en overzeese kernactiviteiten van IJM omvatten constructie, projectontwikkeling, productie van delfstoffen, infrastructuurconcessies en plantages.
- ♦ **Gamuda Berhad**, opgericht in 1976, richt zich op drie domeinen: engineering en constructie, infrastructuur en projectontwikkeling. De belangrijkste projecten gaan van de bouw van het Mass Rapid Transit-systeem, snelwegen, luchthavenstartbanen, spoorwegen, tunnels, waterzuiveringsinstallaties en dammen, tot infrastructuurconcessies en de ontwikkeling van nieuwe townships.
- ♦ **Muhibbah Engineering (M) Bhd** is actief op het gebied van infrastructuur- en bouwwerken, faciliteiten voor luchthavens en luchtvaartmaatschappijen, olie & gas, zee- en havenconstructies, kranen, scheepsbouw, fabricagewerken en concessies. De bouwprojecten omvatten snelwegen, bruggen, irrigatie- en drainage werken, hydro-elektrische projecten, overheidsgebouwen en kantoorcomplexen.

- ♦ **Zelan Berhad** heeft als kernactiviteiten engineering & constructie en projectontwikkeling. De Zelan Group heeft deelgenomen aan de bouw van 14 Maleisische elektriciteitsinstallaties, luchthavens, snelwegen en knooppunten, hangars en commerciële en industriële gebouwen en infrastructuur. Een van zijn projecten is het "Concession Agreement" voor de "Gombak Integrated Transport Terminal" (GITT) in Selangor, dat in maart 2012 werd ondertekend door de overheid van Maleisië en de Terminal Bersepadu Gombak Sdn Bhd (voor 95% in handen van Zelan), op basis van een PPP-structuur.
- ♦ **Malaysian Resources Corporation Berhad** (MRCB) specialiseert zich in vastgoed, engineering en constructie (hoge gebouwen, ziekenhuizen, luchthavens, winkelcentra, universiteiten, wegen, bouwkundige en infrastructuurwerken, residentiële ontwikkeling, energie/stroom-transmissienetwerken), concessies en milieuzaken.
- ♦ **WCT Berhad** focust zich op drie segmenten: bouwkunde en constructie (F1 race circuits, luchthavens, iconische infrastructuur, dammen en watervoorzieningsprojecten, auto- en snelwegen, interieur fit-out werken), residen-

tiële en commerciële vastgoedontwikkeling en vastgoedinvesteringen. De belangrijkste verwezenlijking van het bedrijf was zijn aanstelling als hoofd-onderaannemer voor zowel Kuala Lumpur International Airport en het Sepang F1 Circuit.

- ♦ **Eversendai Berhad** werd opgericht in 1982. De huidige kernactiviteiten omvatten in stalen structuren, constructie van elektriciteitscentrales, engineering, bouwkunde, algemene constructie, olie & gas, hoge gebouwen, industriële structuren, stadia, luchthavens, bruggen, winkelcentra, gemeenschapsprojecten en kleinhandelscentra. De Petronas Twin Towers in Maleisië zijn een van de grootste projecten van Eversendai.
- ♦ **Hock Seng Lee Berhad**, opgericht in 1979, houdt zich bezig met mariene engineering en bouwkunde en treedt daarnaast ook op als aannemer. Het bedrijf is actief in twee segmenten: constructie en vastgoed. Hock Seng Lee doet aan dredging, landterugwinning, wegen- en bruggenbouw, kustbeschermingswerken, gespecialiseerde tunneling en waterverknoping evenals andere infrastructuur- en bouwwerken.

Bron: BTFA Research

3.4 GEZONDHEIDSZORG

Het gezondheidsdomein is een van de 12 sleutelsectoren in het Economic Transformation Programme (ETP).

Als NKEA gaat het programma gepaard met een hele reeks doelstellingen, te bereiken tegen 2020: MYR 35,5 miljard te genereren in termen van BBP, 181.000 banen te creëren en MYR 17,2 miljard aan te trekken investeringen.

17 prioritaire projecten (EPP) werden vastgelegd door het Ministerie van Volksgezondheid, waaronder acht die betrekking hebben op medische apparatuur (EPP 7-14) en drie die te maken hebben met ouderenzorg (EPP 15-17).

EPP 1	Mandating Private Insurance for Foreign Workers
EPP 2	Creating Supportive Ecosystem to Grow Clinical Research
EPP 3	Malaysian Pharmaceuticals
EPP 4	Reinvigorating Healthcare Travel
EPP 5	Creating a Diagnostic Services Nexus
EPP 6	Developing a Health Metropolis - A World-Class Campus for Healthcare and Bioscience
EPP 7	Upscale Malaysia's IVD Industry
EPP 8	Build Malaysian Showcase on Next Generation of Core Single Use Device (SUD) Products
EPP 9	Become the Hub for High-Value Medical Devices Contract Manufacturing
EPP 10	Malaysian Clinical Device Champions
EPP 11	Medical Equipment Supply Chain Orchestration
EPP 12	High-Value Medical Devices Manufacturing
EPP 13	Build Medical Hardware and Furniture Cluster
EPP 14	Renal Products
EPP 15	Mobile Healthcare Services
EPP 16	Institutional Aged Care
EPP 17	Retirement Villages

Het jaarverslag 2013 van het ETP biedt een bevredigende evaluatie van de voortgang van de projecten. 12 van de 37 hiervan werden al opgeleverd en hebben geleid tot de creatie van 26.628 arbeidsplaatsen (14,7% van het vastgelegde doel), de generatie van MYR 6,6 miljard (18,9% van het BBP) en MYR 4,86 miljard (28,2% van het BBP) aan investeringen. Het Ministerie van Volksgezondheid heeft 8,39% van het globale nationale budget in 2014 toegewezen.

Verschillende factoren kunnen de vooruitgang van de sector in de afgelopen jaren verklaren: de vergrijzing van de bevolking, een samenleving met een stijgende koopkracht en een gezondere levensstijl. Deze ontwikkelingen vertalen zich in een verlenging van de levensduur, een daling van de kindersterfte en een vermindering van overdraagbare ziektes.

Vier subsectoren worden geanalyseerd: medische apparatuur, geneesmiddelen, ouderenzorg en het medisch toerisme.

MEDISCHE APPARATUUR

De Medical Devices Authority (MDA) is gestart met MeDC@St (het Medical Device Centralised Online Application System), een hulpprogramma ter ondersteuning van octrooien en licenties. Het bestaat uit drie modules die het mogelijk maken om:

- ♦ De aanvraag van licenties te beheren
- ♦ Medische apparatuur te registreren (klasse A, B, C en D)
- ♦ De conformiteitsbeoordeling (CAB) voor export te registreren

Een van de grote problemen van de Maleisische fabrikanten is toegang tot de lokale markten. De voorkeur voor importproducten heeft als gevolg dat Maleisië de meerderheid van zijn medische apparatuur aankoopt in Europa, de Verenigde Staten en Japan: elektrodiagnostische toestellen, apparaten met infrarood- en ultravioletstralen, apparatuur voor geneeskunde, chirurgie, tandheelkunde, orthopedie, maar ook voor dierenartsen.

Het land verzekert 70% van de wereldproductie van medische en chirurgische handschoenen, katheters op basis van latex en voorbehoedsmiddelen. Met zijn 12 condoomproducenten is het land de 5^e grootste producent ter wereld.

Bijna de helft van de prioritaire projecten (EPP) die betrekking hebben op de gezondheidszorg focussen op medische apparatuur.

GENEESMIDDELEN

De Maleisische geneesmiddelenmarkt is een van de meest veelbelovende van de APEC-regio. De markt kende in 2010 ten gevolge van het virus A (H1N1) een jaarlijkse groei van ongeveer 10%. De farmaceutische industrie biedt meestal generische geneesmiddelen aan, goed voor 35% van de totale markt.

Naast de moderne geneeskunde worden ook de meer traditionele geneeswijzen als fytotherapie, acupunctuur of massages nog steeds vaak beoefend in Maleisië. Geschat wordt dat er meer dan 130 gespecialiseerde fabrikanten zijn.

Farmaceutische producten worden rechtevreeks via de dokters verdeeld, via ziekenhuizen of via apothekers. Sommige farmaceutische ketens zijn sterk aanwezig (Guardian, Watson, Apex...).

De EPP3 wil profiteren van het verstrijken van verschillende geneesmiddelenpatenten om de productiecapaciteit van generische geneesmiddelen op te trekken ("Malaysian pharmaceuticals: increasing local generic manufacturing for export"). De potentiële winst wordt geschat op USD 132 miljard. Om deze opportuniteit te maximaliseren en een boost te geven aan de groei op dit domein hebben de autoriteiten bepaalde maatregelen vastgelegd:

- ♦ De samenwerking van Maleisië op het niveau van de Pharmaceutical Inspection Convention en het Pharmaceutical Inspection Cooperation Scheme (PIC/S) benutten, om te exporteren naar ontwikkelde landen en de leden van de Organisation of Islamic Cooperation

- ♦ De fabrieken aanmoedigen om zich aan te passen aan de massaproductie
- ♦ Solide partnerschappen smeden tussen multinationals en lokale fabrikanten

In juni 2013 werd het spectrum van deze EPP verder uitgebreid naar andere categorieën van farmaceutische producten, zoals geneesmiddelen op voorschrift, supplementen, biosimilars en vaccins.

Op 28 juni 2013 ondertekende de Minister van Volksgezondheid een MoU (Memorandum of Understanding) met het privébedrijf IMS Health Malaysia, waardoor het mogelijk wordt om gegevens uit nationale publieke en private farmaceutische databases uit te wisselen.

OUDERENZORG

Tegen 2020 zal 10% van de Maleisiërs ouder zijn dan 60 en dit aandeel zal tegen 2030 oplopen tot 15%. Deze veroudering brengt nieuwe uitdagingen met zich mee voor de gezondheidszorgsector, de capaciteit, de toegang, de lange-termijnzorg en de infrastructuur, evenals aangepaste diensten voor oudere personen.

De NKEA Healthcare heeft 3 EPP's geïdentificeerd die zich over deze problematiek buigen. Bovendien zou het Maleisische parlement tegen het einde van 2014 de "Aged Healthcare Act" moeten aannemen, een nieuwe wet waarin de rechten van ouderlingen worden opgesomd.

MEDISCH TOERISME

De landen van Zuidoost-Azië zijn gekend om hun medisch toerisme, vooral India, Thailand en Maleisië. Deze laatste is gespecialiseerd in cosmetische zorg, die patiënten uit alle hoeken van de wereld aantrekt.

Lokale klinieken voldoen aan de internationale referentienormen en verzekeren een kwaliteitsvolle dienstverlening, dankzij de beschikbaarheid van kwalitatief hoogstaand materiaal en dokters opgeleid in de Verenigde Staten, Australië of het Verenigd Koninkrijk. Ze worden bijgestaan door competente en gekwalificeerde medische teams waarvan de meerderheid Engels spreekt. Om voor een zo aangenaam mogelijk herstel te zorgen beschikken de etablissementen over kamers die een luxehotel waardig zijn.

Concurrentie van naburige landen en de toenemende omvang van de Maleisische markt vereisen een modernisering van de sector. Twee fasen werden hierbij vooropgesteld. De eerste bestaat uit de vergroting van het aantal patiënten door middel van marketingoperaties en internationale allianties, terwijl de tweede gericht is op de verbetering van de infrastructuur en de onthaalcapaciteit.

De Malaysia Healthcare Travel Council werd opgericht om het medische toerisme te ontwikkelen en te promoten, het kernobjectief van de EPP 4 "Revigorating healthcare travel". Het rapport 2013 van de ETP maakt de staat op van 72 ziekenhuizen en gezondheidszorgetablisementen, geregistreerd bij de Malaysia Healthcare Travel Council. Het Prince Court Medical Center van Kuala Lumpur werd door de Medical Travel Quality Alliance in 2013 genomineerd als beste ziekenhuis ter wereld voor medisch toerisme.

I am pleased to report that the Healthcare NKEA has shown encouraging progress, with several initiatives demonstrating positive results. We remain steadfastly committed to achieving the goal of this NKEA, which is to deliver high quality healthcare in a sustainable manner.

Dato' Seri Dr S Subramaniam

Minister van Volksgezondheid (ETP rapport 2013)

ZAKENKANSEN VOOR BELGISCHE ONDERNEMINGEN:

- ◆ Toestellen voor elektrodiagnose
- ◆ Apparatuur met infrarode en ultraviolette stralen
- ◆ Apparatuur voor geneeskunde, chirurgie, tandheelkunde, orthopedie
- ◆ Apparatuur voor dierenartsen
- ◆ Geneesmiddelen met een hoge toegevoegde waarde
- ◆ ...

4

RECENTE SUCCESSVER- HALEN

OLEON	66
AGEAS	68
LHOIST	69

OLEON

SECTOR: OLEOCHEMIE

De Belgische groep Oleon specialiseert zich in oleochemie, een tak uit de organische chemie gespecialiseerd in plantaardige oliën en vetten. Uit deze hernieuwbare bronnen onttrekt Oleon meer dan 500.000 ton vetzuren, esters, glycerine, dimeren, propyleenglycon, biodiesel en andere stoffen, die om wille van hun technische en ecologische kwaliteiten worden gebruikt door fabrikanten in de samenstelling van talrijke producten: smeermiddelen, detergenten en reinigingsmiddelen, cosmetica en hygiëneproducten, coatings, schilderijen...

Het merk werd in 1957 gecreëerd onder de naam Oleochim, op gezamenlijk initiatief van Ashland, een Amerikaanse chemische onderneming en PetroFina, de voormalige Belgische petroleummaatschappij, die van de petrochemie op de oleochemie wilde overschakelen.

Vanuit haar zetel in Ertevelde bij Gent, stelt Oleon vandaag ongeveer 700 personen tewerk, waarvan 70% in België. Het bedrijf beschikt over zes productie-installaties: twee in Vlaanderen, een in Noorwegen, een in Duitsland, een in Frankrijk en een in Maleisië. Het bedrijf bezit eveneens een reeks internationale commerciële kantoren. De oorsprong van de grondstoffen en de bestemming van de afgewerkte producten beslaan meer dan 100 landen.

In januari 2009 werd het Belgische bedrijf via de dochteronderneming Diester Industrie overgenomen door Sofiprotéol, de financiële instelling van de Franse dochteronderneming Prolea, actief op het gebied van oliën en plantaardige proteïnen. Hierdoor krijgt Oleon de mogelijkheid om zich te integreren in een groep actief in de gehele keten van oliehoudende zaden en om zijn diversificatiestrategie en internationale ontwikkeling te verstevigen.

Sinds 2007 heeft Oleon een productie-eenheid voor esters in Maleisië, in het industriële park van Pulau Indah in Port Klang. In 2012 werd de capaciteit van deze fabriek nog verdubbeld.

De aanwezigheid van Oleon in het land dateert zelfs uit de jaren '80, toen onder de vleugels van Fina. Het vertegenwoordigingsbureau verhuisde van Penang (Maleisië) naar Singapore, om zich in 2001 opnieuw te vestigen in Johor Bahru (Maleisië) onder de naam Oleon. Als uitstalraam voor de producten van Oleon in de Aziatische regio, fungeerde het filiaal als leveringscentrum voor palmolie en derivaten, grondstoffen die steeds belangrijker worden binnen de oleochemie. Als gevolg van de toenemende activiteiten van Oleon in dit deel van de wereld werd het kantoor begin 2013 omgevormd tot een "Operational Headquarter" (OHQ). De productiesite en het OHQ stellen momenteel ongeveer 100 personen tewerk.

In 2012 heeft Oleon samen met de Deens-Maleisische onderneming United Plantations Bhd, gespecialiseerd in de productie en verwerking van palmolie en kokos, de joint venture (50/50) UniOleon opgericht, gericht op de productie emulgatoren voor levensmiddelen, vooral gebruikt in de bakkerijindustrie.

In een eerste fase in 2014 wordt de productie-eenheid voor oleochemische voedselderivaten met een geschatte investeringskost van EUR 15 miljoen ingehuldigd. De tweede fase heeft betrekking op voedingsemulgatoren en moet in 2016 afgerond zijn. Daarnaast moet ook een onderzoekslaboratorium opgericht worden. De totaalkost van dit project werd initieel op EUR 26 miljoen geraamd.

www.oleon.com

“Oleon heeft zich in dit ontwikkelingsproject geassocieerd met United Plantations, omdat wij de Maleisische koploper in de productie van duurzame palmolie zijn. Deze joint venture geeft ons de mogelijkheid om ons stroomafwaarts te integreren in de oleochemie, een positieve aanvulling op onze huidige activiteiten. Die geeft ons toegang tot nieuwe markten.”

Dato' Carl Bek-Nielsen

Algemeen directeur van United Plantation
(december 2012)

“Oleon zal via deze investering zijn positie in de voedingssector en in Azië gevoelig versterken. Dankzij dit partnerschap zal Oleon ook beter voorzien in de toenemende vraag van onze klanten naar gecertificeerde en traceerbare producten.”

Chris Depreeuw

CEO van Oleon
(december 2012)

AGEAS

SECTOR: VERZEKERINGEN

Ageas is een Belgische verzekeringsgroep van wereldklasse met zo'n 190 jaren ervaring. De eerste activiteiten dateren uit 1824 met de oprichting van AG Vie. De huidige naam is ontstaan in 2010, na de ontmanteling van Fortis.

In België is Ageas, via AG Insurance, de onbetwistbare leider in de segmenten "individuele levensverzekeringen" en "employee benefits". Daarnaast profileert de onderneming zich als belangrijke speler op het gebied "niet-leven".

Ageas is vandaag ook aanwezig in het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Luxemburg, Duitsland, Italië, Portugal, China, Turkije, Hong Kong, India, Thailand en Maleisië. De firma concentreert zijn activiteiten dus op Europa en Azië. Deze zijn onderverdeeld in vier operationele gebieden: België, het Verenigd Koninkrijk, continentaal Europa en Azië. Ze worden geleid door volle dochterondernemingen van Ageas en via partnerschappen met belangrijke financiële instellingen en gerenommeerde distributeurs wereldwijd.

Ageas stelt via de geconsolideerde entiteiten 13.000 personen tewerk en meer dan 30.000 personen via de niet-geconsolideerde partnerschappen. De onderneming realiseerde in 2013 een jaarlijkse bruto omzet van EUR 23 miljard.

Ageas is sinds 2001 aanwezig in Maleisië waar het samen met Maybank, de grootste bank van het land, een joint venture heeft opgericht, waarin het een aandeel van 31% bezit. Sinds 2007 voert deze laatste zijn activiteiten uit op de markten "leven" en "niet-leven", onder de naam Etiqa, zowel voor conventionele verzekeringsproducten als voor "Takaful-producten", die de islam respecteren. Etiqa is in Maleisië leider in het Takaful-segment met 38% van de markt en neemt een 3^e plaats in op de wereldmarkt.

Een van de grootste sterktes van Etiqa is zijn multichannel-aanpak, geapprecieerd door de Maleisische consumenten die hun verzekeringsdekking op die manier via verschillende bronnen verkrijgen. Etiqa verdeelt zijn producten via 17.000 makelaars, meer dan 400 agentschappen van Maybank, affiniteitspartners, internet en direct marketing.

De tweede activiteit van Etiqa focust op het segment Zee, Luchtvaart en Transport. De onderneming is leider in de aanvaarding van gerenommeerde klanten zoals Malaysia Airlines en Petronas, de nationale oliemaatschappij.

Etiqa werd herhaaldelijk onderscheiden op de Takaful-markt. In 2013 won de onderneming "Best Marketing Award" en "Best Bancatakaful".

www.ageas.com

'La volonté d'humaniser les assurances anime Etiqa et imprègne toute son approche et l'ensemble de ses processus. La compagnie œuvre pour ses clients et avec ses clients, dans un souci de simplification. Cette volonté transcende toutes les interactions avec le client, de la dimension humaine à la simplification des démarches. Pour preuve, lorsqu'un client appelle notre call centre, il est toujours en contact avec un interlocuteur humain et jamais avec un système automatisé. Lorsqu'il se rend dans une agence, il est reconnu et les collaborateurs s'adressent à lui de manière personnalisée. Ces recettes semblent simplistes, mais les Malaisiens y sont très sensibles. Il faut respecter la mentalité de cette nation, qui confère une place essentielle à l'humain. Pour faire percoler cette approche dans toute la compagnie, Etiqa investit beaucoup dans la formation et la promotion de ses valeurs.'

Barend Van Dam

Chief Bancassurance

Officer bij Etiqa Insurance & Takaful

LHOIST

SECTOR: KALK

De Lhoist-groep is een van de wereldleiders in de productie en de verkoop van kalk en dolomiet, essentieel voor een groot aantal industrieën. Hoewel de staalindustrie de grootste afzetmarkt (33% van het zakencijfer in 2013) blijft, bieden andere domeinen eveneens een belangrijk potentieel: milieu (23%), de bouw en de bouwkunde (14%), de papierindustrie (10%) en de landbouw (4%). Lhoist is ook bekend voor onderzoek en ontwikkeling aangaande de toepassing van zijn producten.

De wortels van Lhoist gaan terug tot het einde van de 19e eeuw, toen Hippolyte Dumont de kalksteen steengroeve van Ampsin nabij Luik overnam, gevolgd door de kalkproductiesite van Hermalle-sous-Huy. Zijn schoonzoon, Léon Lhoist, breidde het bedrijf uit en richtte Lhoist Industries op in Marche/Rochefort in België en op de site van Dugny in de regio van Verdun en Frans Lotaringen.

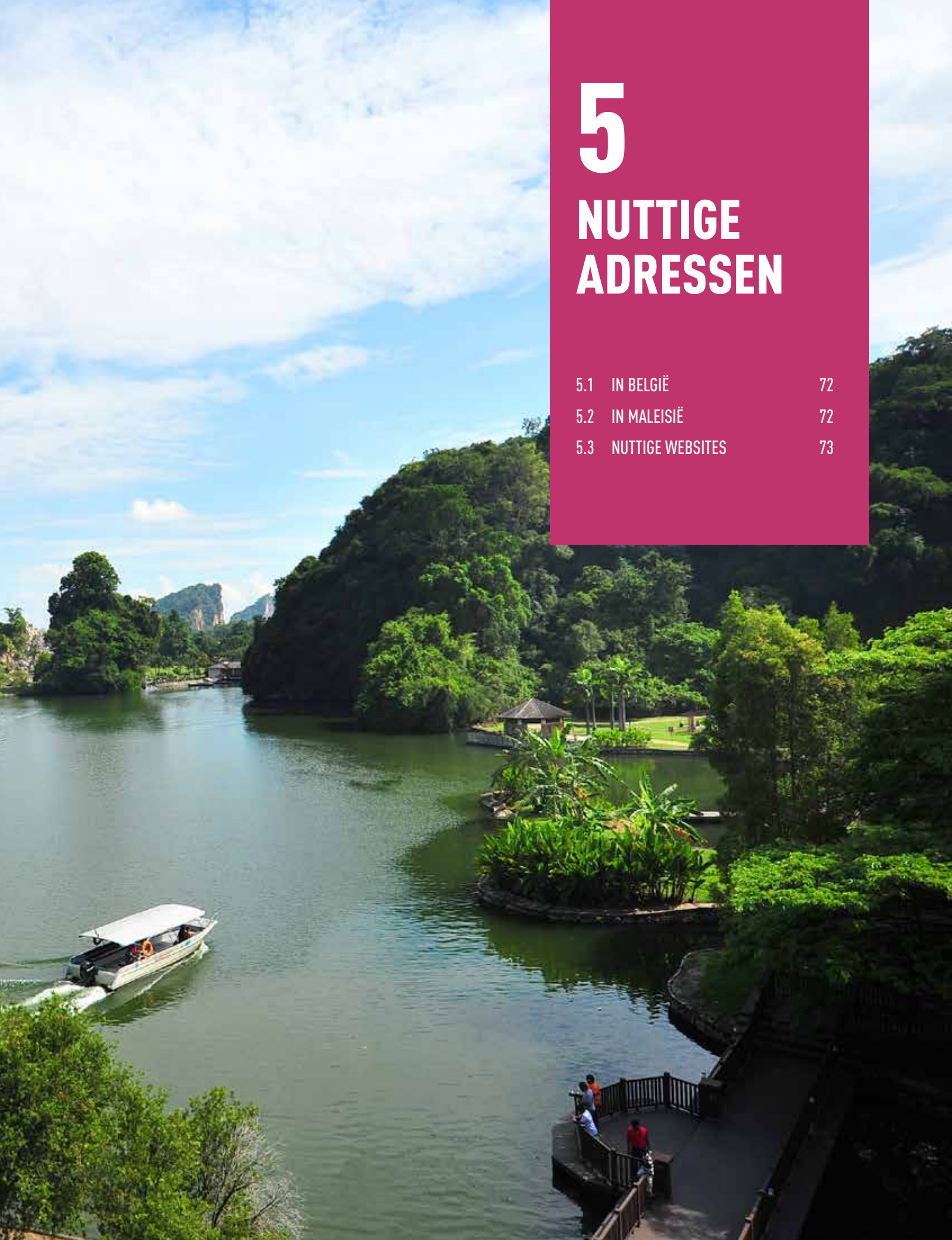
In de jaren '80 stak de groep de Atlantische Oceaan over naar de Amerikaanse markt. Gedurende het volgende decennium investeerde Lhoist in Duitsland, in Scandinavië en in Oost- en West-Europa. Het nieuwe millennium markeerde de expansie naar Zuid-Europa, Brazilië en Azië, vervolgens naar Rusland en Oman.

Met een Belgische thuisbasis in Limelette is Lhoist vandaag aanwezig in 25 landen met meer dan 90 productiefabrieken over de hele wereld. De onderneming stelt 6.000 personen met 40 verschillende nationaliteiten tewerk. Het zaken-cijfer bedroeg in 2013 EUR 2 miljard.

Op het Aziatische continent ontwikkelt Lhoist industriële projecten in Maleisië. De relaties met het land begonnen in 2007, na de overname een kalksteengroeve dichtbij Ipoh. Lhoist Malaysia heeft grote reserves van kwalitatieve kalksteen en dolomiet van kwaliteit en kan beantwoorden aan de industriële vraag in de opkomende Aziatische markten. De dochteronderneming heeft in oktober 2013 de kalkfabriek van Megah Jaya gekocht. In 2014 ondertekende Lhoist een acquisitieovereenkomst voor de kalkproductie-activiteiten van de groep NSL en is het eveneens van start gegaan met de bouw van een nieuwe entiteit die eind 2015 operationeel zal zijn. Lhoist heeft bovendien plannen om in Maleisië zijn regionaal kenniscentrum te baseren voor de gehele Aziatische ontwikkeling van de groep.

www.lhoist.com/be_nl

A scenic view of a tropical lake with a boat and a wooden walkway. The lake is surrounded by lush greenery and hills. A small boat with a white canopy is on the water. A wooden walkway with a railing is in the foreground, where a few people are standing. The sky is blue with some clouds.

5

NUTTIGE ADRESSEN

5.1	IN BELGIË	72
5.2	IN MALEISIË	72
5.3	NUTTIGE WEBSITES	73

5.1 IN BELGIË

FLANDERS INVESTMENT & TRADE

Koning Albert II – laan 37
1030 Brussel
☎ +32 2 504 87 11
info@fitagency.be
www.flandersinvestmentandtrade.com

BRUSSEL INVEST & EXPORT

Louizalaan 500, bus 4
1050 Brussel
☎ +32 2 800 40 00
info@brusselsinvestexport.be
www.brusselinvestexport.be

AGENCE WALLONNE A L'EXPORTATION ET AUX INVESTISSEMENTS ETRANGERS (AWEX)

Sainteletteplein 2
1080 Brussel
☎ +32 2 421 82 11
mail@awex.be
www.awex.be

AMBASSADE VAN MALEISIE IN BELGIE

Ambassadeur: Z.E. Dato' Zainuddin Yahya
Tervurenlaan, 414 A
1150 Brussel
☎ +32 2 776 03 40
malbrussels@kln.gov.my
www.kln.gov.my/perwakilan/brussels

5.2 IN MALEISIË

AMBASSADE VAN BELGIE IN MALEISIE

Ambassadeur: Z.E. Daniel DARGENT
Suite 10-02 (10 th floor) - Menara Tan & Tan
207, Jalan Tun Razak
50400 Kuala Lumpur
Maleisië
☎ +60 3 21 62 00 25
+60 12 267 31 12 (Noodnummer buiten de
openingsuren)
kualalumpur@diplomabel.fed.be
www.diplomatie.belgium.be/malaysia/

FLANDERS INVESTMENT & TRADE

Flanders Investment & Trade beschikt niet over een eigen economische en handelsattaché in Maleisië. Vlaamse ondernemingen die in Maleisië ondersteuning willen, kunnen zich echter wenden tot de economische en handelsattaché van AWEX, Dhr. Eric DE LAME (zie hieronder).

BRUSSEL INVEST & EXPORT

Brussel Invest & Export beschikt niet over een eigen economische en handelsattaché in Maleisië. Brusselse ondernemingen die in Maleisië ondersteuning willen, kunnen zich echter wenden tot de economische en handelsattaché van AWEX, Dhr. Eric DE LAME (zie hieronder).

AGENCE WALLONNE A L'EXPORTATION ET AUX INVESTISSEMENTS ETRANGERS

Economisch en handelsattaché:

Dhr. Eric DE LAME
c/o Embassy of Belgium
Walloon Trade Commission
Suite 10-03 (10th floor) - Menara Tan & Tan
207, Jalan Tun Razak
50400 Kuala Lumpur
Maleisië
☎ + 60 3 21 68 88 95, 96 & 97
info@klbelgiantrade.org

5.3 NUTTIGE WEBSITES

Bank Negara Malaysia

www.bnm.gov.my

Bureau van de Eerste Minister

www.pmo.gov.my

Construction Industry Development Board
(CIDB)

www.cidb.gov.my

Département des statistiques de Malaisie

www.statistics.gov.my

Economic Planning Unit

www.epu.gov.my/en/home

Malaysia International Islamic Financial Centre
(MIFC)

www.mifc.com

Malaysia Investment Development Authority
(MIDA)

www.mida.gov.my

Ministerie van Energie, Groene technologieën en
Water

www.kettha.gov.my

Ministerie van Financiën

www.treasury.gov.my

Ministerie van Toerisme

www.tourism.gov.my

Ministerie van Volksgezondheid

www.moh.gov.my

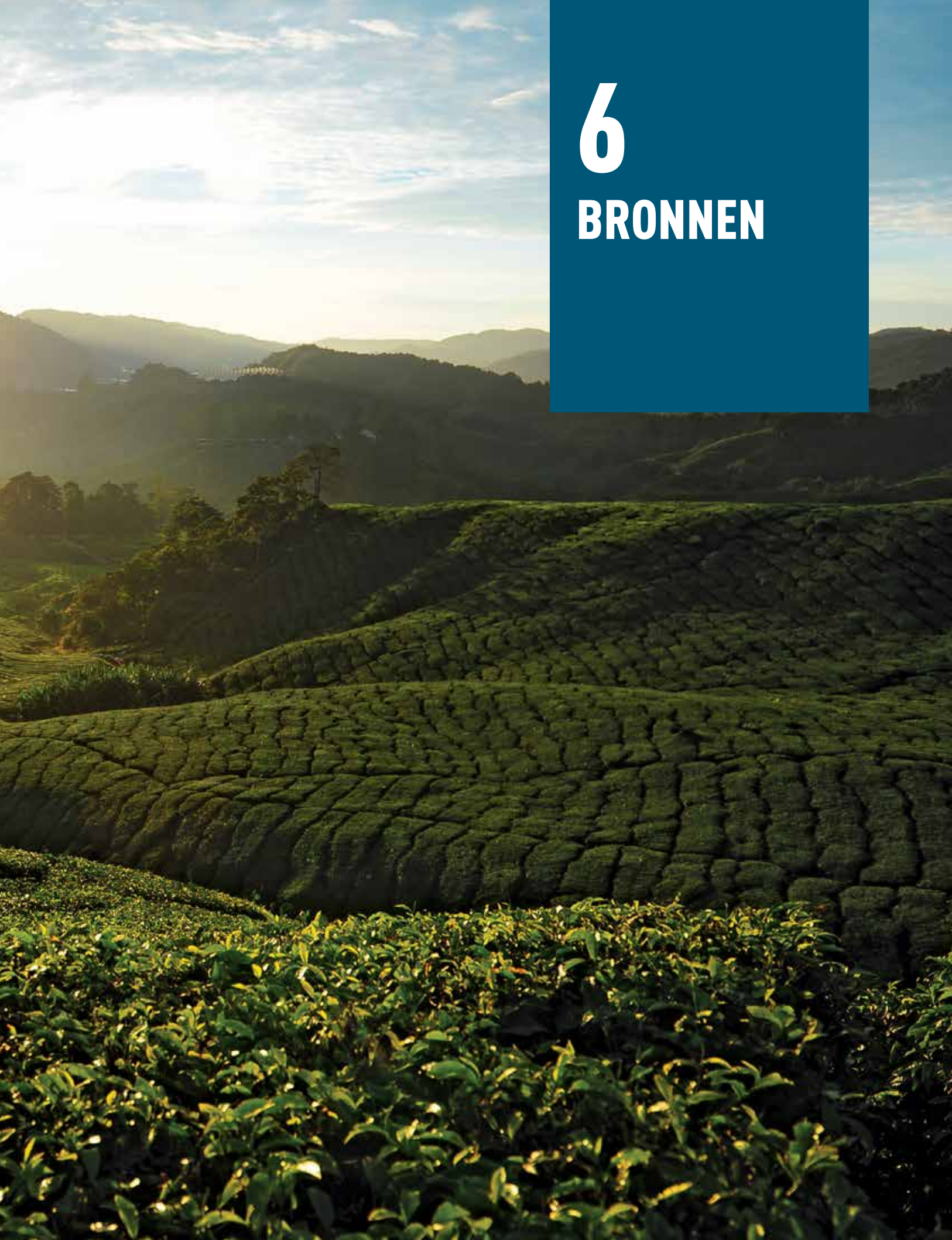
Ministerie van Werken

www.kkr.gov.my/en

Performance Management & Delivery Unit
(Pemandu)

www.pemandu.gov.my

A scenic landscape of a tea plantation at sunrise or sunset. The foreground is filled with lush green tea bushes. The middle ground shows rolling hills covered in terraced tea fields. In the background, more hills are visible under a sky with soft, wispy clouds. The sun is low on the horizon, creating a warm, golden light.

6

BRONNEN

Agence wallonne à l'Exportation et aux
Investissements étrangers
www.awex.be

Asia-Pacific Economic Cooperation
www.apec.org

Australian Institute for Commercialisation
www.ausicom.com

Brussel Invest & Export
www.brusselinvestexport.be

Central Intelligence Agency
www.cia.gov

Credendo Group
www.credendogroup.be

Ernst & Young
www.ey.com

Europese Commissie
<http://ec.europa.eu>

Flanders Investment & Trade
www.flandersinvestmentandtrade.com

FOD Buitenlandse Zaken
www.diplomatie.be

Internationaal Energieagentschap
www.iea.org

Internationaal Monetair Fonds
www.imf.org

Ministère français des Finances
www.tresor.economie.gouv.fr

Organisatie voor Economische Samenwerking
en Ontwikkeling
www.oecd.org

Présentation du Professeur Marc Deschamps
"Halal Club, a bridge with Europe"
(28 mei 2014)

Real Estate and Housing Developers
Association Malaysia (REDHA)
www.rehda.com

The Economist Intelligence Unit
www.eiu.com

The German Chambers of Commerce
Worldwide Network (AHK)
www.ahk.de

The Star Online
www.thestar.com.my

UK Trade & Investment
www.gov.uk

US Agency for International Development
www.usaid.gov

Vereniging voor de Ontwikkeling van
Islamitische Financiën (ADEFI)
www.adefi.be/index.php/fr

Wereldbank
www.worldbank.org

Wereldhandelsorganisatie
www.wto.org

World Economic Forum
www.weforum.org

NOTA'S

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Agentschap voor Buitenlandse Handel

Montoyerstraat 3
1000 Brussel
☎ +32 2 206 35 11
www.abh-ace.be

Flanders Investment & Trade

Koning Albert II-laan 37
1030 Brussel
☎ +32 2 504 87 11
www.flandersinvestmentandtrade.com

Brussel Invest & Export

Louizalaan 500, bus 4
1050 Brussel
☎ +32 2 800 40 00
www.brusselinvestexport.be

Wallonia.be

EXPORT
INVESTMENT

Agence Wallonne à l'Exportation et aux Investissements étrangers

Sainteletteplein 2
1080 Brussel
☎ +32 2 421 82 11
www.awex.be

Hoewel alles in het werk werd gesteld om nauwkeurige en actuele informatie te geven, kunnen noch het Agentschap voor Buitenlandse handel, noch zijn partners (Flanders Investment & Trade, Brussel Invest & Export en het Agence wallonne à l'Exportation et aux Investissements étrangers) verantwoordelijk worden gesteld voor fouten, weglatingen en leugenachtige verklaringen. Ze kunnen evenmin verantwoordelijk worden gesteld voor het gebruik of de interpretatie van de informatie in deze studie.

Deze studie heeft niet de bedoeling advies te verstrekken.

DATUM VAN PUBLICATIE: OKTOBER 2014

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: MARC BOGAERTS

AUTEURS : MAO YULING & NICOLAS PREILLON

GRAFISCHE VORMGEVING EN UITVOERING: CIBLE COMMUNICATION (www.cible.be)

GEDRUKT OP PAPIER MET EEN FSC-LABEL

DEZE STUDIE IS OOK BESCHIKBAAR OP DE WEBSITE VAN HET AGENTSCHAP VOOR
BUITENLANDSE HANDEL: WWW.ABH-ACE.BE.

OVERNAME GEGEVENS (OF: TEKST) IS TOEGELATEN MITS BRONVERMELDING.